

ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ
ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1866 (*).

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ Β. Ι. ΒΑΛΤΙΝΟΥ)

Τότε ἤρξατο ἡ κατὰ τοῦ σταθμοῦ τοῦ σιδηροδρόμου προτοβολή, τὸ δὲ 47ον πρωσικὸν σύνταγμα, ἐντελῶς ἀνέπαρον, ἐπορεύθη κατὰ τοῦ σημείου τούτου, ἔχον πρὸ τοῦ μετώπου ἀνεπτυγμένους ἀκροβολιστάς. Ἦτο ἀκόμη διατεθειμένον ἐπὶ δύο γραμμῶν καθ' ἡμιτάγματα, καὶ ἐπροχώρει γαληνιαίως ἐν τῇ τάξει ταύτῃ διὰ τοῦ ἀκαλύπτου διαστήματος, τοῦ μεταξὺ τοῦ δάσους καὶ τῆς πόλεως· ἔπειτα, ἐνίσχυθὲν ὑπὸ ἐτέρων τμημάτων, ἅτινα συνηνώθησαν μετ' αὐτοῦ, ἐκυρίευσεν τὸν σταθμόν. Ἐκτοτε ἡ Σκάλιτς κατέστη τὸ σημεῖον τῆς γενικῆς προσβολῆς ἀπὸ τε ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ. Μετὰ πάλιν λυσσώδη δ' ἀρχιδουξ Λεοπόλδος, ὅστις διεύθυνεν τὴν υπεράσπισιν μετὰ τῶν τριῶν αὐτοῦ ταξιαρχιῶν ἐναντίον τῶν πέντε πρωσικῶν ταξιαρχιῶν, ἠναγκάσθη νὰ φροντίσῃ περὶ ὑποχωρήσεως, ἥτις καὶ ἐπῆλθε μέχρι τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἑλβα διὰ τὸ Η'. σῶμα καὶ τὸ Γ', ἐνῶ τὸ Δ' ἔμενον εἰς Δολάν (Dolan) πρὸς παρεμπόδισιν τῆς διώξεως. Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν ταύτην καὶ τὴν τοῦ Σόορ δὲν ἦτο ἐφικτὴ ἡ παρεμπόδισις τῆς πορείας τῶν ὑπὸ τὸν βασιλικὸν πρίγγιπα, οἱ δὲ τῆς ἐπαύριον ἀγῶνες εἰς Γίτσχιν (Gitschin), Κοενίγιγχοβ (Koeniginhob) καὶ Σβεῖνσχάδελ (Schweins-hädel) ἐξησφάλιζον ὀλοσχερῶς τὴν ἔνωσιν ὄλων τῶν Πρωσικῶν δυνάμεων.

Παρατηρητέον ἐνταῦθα, ὅτι ἡ 28ῃ Ἰουνίου ἦτο ἀληθῶς ἡ ἀποφασιστικὴ εἰς τὸν Βένεδεκ ἡμέρα, καθ' ἣν καὶ μόνην ἠδύ-

(*) Ἴδε προηγούμενον φυλλάδιον.

νατο νὰ ἐπανορθώσῃ πολλὰ σφάλματα, γινόμενα ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐκστρατείας. Τί ἤθελε συμβῆ τῳόντι, ἂν ὁ Αὐστριακὸς ἀρχιστράτηγος, ὅστις εἶχεν ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτοῦ τὸ Γ'. καὶ τὸ Δ'. σῶμα (1), ἐνίσχυνεν ἐν καιρῷ ἀρμοδίῳ εἰς Σκάλιτζ τὸ Γ'. καὶ Η'. σῶμα, καὶ ἀπώθει τὸν Στεῖνμὲτζ εἴτε πρὸς βορρᾶν εἴτε πρὸς τὴν στενωπὸν τῆς Ναχόδ; ἂν ἐξ ἄλλου ἀπέστειλε ταχέως σπουδαίας ἐφεδρείας πρὸς τὸ Γ'. σῶμα, ὅπερ ἦτο τὴν 27 νικητῆς εἰς Τραουτενάου, ἀκριβῶς εἰς τὸ σημεῖον τῆς συνενώσεως τοῦ 1ου καὶ τοῦ 2ου Πρωσικοῦ στρατοῦ καὶ τῷ ἐχορήγει οὕτω τὰ μέσα ὅπως κατασυντρίψῃ τὴν φρουράν;

Μετὰ τῶν πέντε σωμάτων στρατοῦ (2), ἅτινα ἠδύνατο ν' ἀντιτάξῃ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὀχθῆς τοῦ Ἑλβα ἀπέναντι τῆς φρουρᾶς τοῦ 5ου σώματος καὶ μιᾶς ταξιαρχίας τοῦ 6ου, τῆς μόνης τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐν παρατάξει, ἡ δὲν ἤθελε νικήσει τὰς φάλαγγας τοῦ βασιλικοῦ πρίγγιπος, ἀπ' ἀλλήλων κεχωρισμένας δι' ἀποστάσεως τριάκοντα χιλιομέτρων, ἐπὶ ἐδάφους λίαν ἀνωμάλου, καὶ ἐπομένως μὴ δυναμένας νὰ ὑπερασπίσωσιν ἀλλήλας;

Ὁ Βένεδεκ δὲν ἐπωφελήθη τῆς λαμπρᾶς ταύτης περιστάσεως, καὶ μετὰ τὴν μάχην τοῦ Σκάλιτζ διέταξε τὴν ὀπισθοχώρησιν, ὡς εἶδομεν, τοῦ Γ'. καὶ Η'. σώματος ἐπὶ τῆς δεξιᾶς τοῦ Ἑλβα ὀχθῆς, πρὸς ἀνατολὰς τῆς Μιλετίν, ἐνθα διέμενε πάντοτε ἀκίνητον τὸ Γ'. σῶμα, περιορισθεὶς, πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ὑποχωρήσεως ταύτης, ν' ἀφήσῃ εἰς Δολάν, μεταξὺ

(1) Τὸ Β'. σῶμα ἦτο πολὺ ὀπίσω. Τὴν ἑσπέραν τῆς 27ης εὑρίσκειτο εἰς Σόλνικ (Solnic), καὶ δὲν ἐπλησίασεν εἰς Ἰωσηφούπολιν ἢ τὴν ἑσπέραν τῆς 28. Ἀλλὰ τὸ Γ'. σῶμα ἦτο τὴν 27ην εἰς Μιλετίν (Miletin). Ὁσον δ' ἀφορᾷ τὸ Δ', ἐπίσης οὐδόλωσ ἐτίθη ἐν χερσὶ τὴν 28ην.

(2) Δυνατὸν δὲ καὶ 6, ἂν δὲν ἄφινε τὸ Β'. σῶμα ὀπισθεν.

Ἰωσηφουπόλεις καὶ Σκάλιτζ, τὸ Δ'. σῶμα, ἐκτὸς μιᾶς αὐτοῦ ταξιαρχίας, σταλείσης πρὸς βορρᾶν, εἰς Ἄνω-Πράουσσνιτζ (Oben-Praussnitz).

Μάχη τοῦ Κοενιγιγχόφ (Koeniginhof) (29 Ἰουνίου).— Οἱ Πρωσσοὶ ὅμως ἀνέπτυξαν μεγίστην ἐνέργειαν, ὅπως ἐπιτύχωσι τοῦ σκοποῦ αὐτῶν. Ἐνήργουν δὲ μετὰ τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς τόλμης, ἃς τοῖς ἐχορήγησαν αἱ πρῶται ἐπιτυχίαι των, αἱ κακαὶ διατάξεις τῶν αὐστριακῶν στρατηγῶν καὶ ἡ ἐντελής ἠθικὴ κατὰπτωσις τῶν ἐχθρικών στρατευμάτων. Οὕτως οἱ ἀρχηγοὶ αὐτῶν, κατανοοῦντες πόσον ἐνδιαφέρον ὑπῆρχε νὰ ἐξακολουθήσῃ ὁ στρατὸς τῆς Σιλεσίας ἀδιακόπως τὴν πρὸς τὸν Ἑλβαν πορείαν αὐτοῦ, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ἀσφαλῆσαι τὴν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τούτου διάβασίν του, διεύθυναν ἐπὶ τὰ πρόσω τὰς φάλαγγας αὐτῶν ἀπ' ὅλας τὰς διευθύνσεις. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ἡ φρουρὰ διετάγη νὰ πορευθῇ ἐπὶ τοῦ Κενιγιγχόφ, καὶ ὁ ἀκούρατος Στεῖνμὲτζ, πορευόμενος ἀπὸ Σκάλιτζ ἕως τὸ Γράδλιτζ, ἠκόλυνε τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην, δίδων ταυτοχρόνως διὰ τοῦ ἐλιγμοῦ τούτου περισσοτέραν συνάφειαν εἰς τὰ διάφορα σώματα τοῦ ὑπὸ τὸν βασιλικὸν πρίγγιπα στρατοῦ.

«Καιρὸς ἦτο ν' ἀρχίσωσιν ἐν τῷ αὐστριακῷ στραταρχείῳ, νὰ σχηματίσωσιν ἀκριβῆ ἰδέαν τοῦ ἐπισπεύδοντος κινδύνου, ὅστις προέκυπτεν ἀπὸ τῆς γεινιάτεως τοῦ στρατοῦ τῆς Σιλεσίας. Ἐπρεπε ν' ἀπαρνηθῶσι τὴν ἐξακολούθησιν τῶν κινήσεων, ἃς ἐσκόπουν νὰ ἐνεργήσωσι πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἰσερ' ἡδιὸ καὶ τὰ ἦδη ἐν πορείᾳ διατελοῦντα σώματα ἔλαβον καθ' ὅδον ἀντίθετον διαταγήν. Ταῦτα δὲ ἦσαν τὸ Γ'. σῶμα, ὅπερ ἠδιευθύνετο πρὸς Γίτσχιν, καὶ ἡ 3η μεραρχία τοῦ ἵππικοῦ τῆς ἐφεδρείας» (1).

(1) Πρωσσικοῦ ἐπιτελείου ἔκθεσις.

Συνοπῶς τὸ Γ' σῶμα ἔμεινεν εἰσέτι εἰς Μιλανί, τὰ δὲ λοιπὰ, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Β', ὅπερ τέλος εἰσήραχτο ἐν τῇ πολεμικῇ γραμμῇ, ὄφειλον νὰ ἐνωθῶσιν ἐπὶ τοῦ ὄροπεδίου τοῦ Δουβενέζ (Dubenez), ἐπὶ τῆς δεξιᾶς τοῦ Ἑλβα ὄχθης, εἰς τὴν θέσιν, εἰς ἣν προϋτίθετο νὰ συγκεντρωθῇ ὁ στρατηγὸς Βένεδεκ, ἀφ' ἧς εἰσῆλθεν εἰς Βοημίαν. Μόνον τὸ Δ' σῶμα ἔμεινε προσκαίρως εἰς Δολάν, ἐπὶ τῆς ἐτέρας τοῦ ποταμοῦ ὄχθης, ἀλλὰ μὲ διαταγὴν ἀπαγορευούσαν αὐτῷ νὰ δεχθῇ συμπλοκὴν ἀνομοίαν. «Οὕτω ὁ αὐστριακὸς στρατὸς εὐρίσκετο εἰς »κατάστασιν νὰ δεχθῇ, τὴν 30 Ἰουνίου, τὴν προσβολὴν τοῦ »στρατοῦ τῆς Σιλεσίας· κατεῖχε δὲ χῶρον οὐχὶ πλέον τοῦ »ἐνὸς μιλίου καὶ τετάρτου, ὅτε ἦσαν συγκεντρωμένα πέντε »σώματα στρατοῦ, πρὸς δὲ καὶ τέσσαρες ἔφιπποι μεραρχίαι» (1).

Τὸ ἔδαφος ἀληθῶς ἦτο λίαν ἀνώμαλον, ἀλλὰ τὸ μέτωπον ἐκαλύπτετο ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ, καὶ, συντόμως εἰπεῖν, ἡ θέσις ἦτο καλὴ ὑπὸ τὴν ἀμυντικὴν ἔποψιν. Ἀλλὰ πρὸς διατήρησιν αὐτῆς ὄφειλον ἀντὶ πάσης θυσίας νὰ τηρήσωσι τὰς γεφύρας τοῦ Κοενιγιγγόφ καὶ ὅμως ὅλως τὸ ἀντίθετον ἐγένετο· αἱ γέφυραι ἐκρατήθησαν ἀνισχύρως, καὶ ὁ συναγματάρχης Κέσσελ (Kessel) τῆς 1ης μεραρχίας τῆς φρουρᾶς, ὅστις διευθύνετο ἐπὶ τοῦ σπουδαίου τούτου χωρίου, ἐνῶ τὸ 1ον σῶμα ἐβάδιζε πρὸς τὸν Ἑλβαν ἐπίσης, ἀλλὰ βορειότερον, ἠδυνήθη νὰ κυριεύσῃ τὸ Κοενιγιγγόφ καὶ τὰς γεφύρας σχεδὸν ἀνευ ἀντιστάσεως, ἀσφαλίζων οὕτω τὴν διαβάσιν εἰς ὅλον τὸν στρατὸν τοῦ βασιλικοῦ πρίγγιπος. Ἐπαπειλούμενος ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ διὰ τῆς καταλήψεως τοῦ χωρίου τούτου, καταλαμβανόμενος δὲ ἐκ τῶν πλευρῶν καὶ ὀπισθεν πρὸς τὸ ἀριστερὸν διὰ τῆς ἤττης τοῦ Γίτσχιν καὶ τῆς ὑποχωρήσεως τοῦ αὐστρια-

(1) Πρωτοδικῶν ἐπιτελείου ἔκθεσις.

κο-σαξωνικοῦ σώματος, μέχρι τῶν πέριξ τῆς Σαδόβας, ὁ αὐστριακὸς στρατὸς ἐμελλε νὰ διαταραχθῇ καὶ πρὸς δεξιὸν διὰ τῆς μάχης τοῦ Σβεῖνς-χάδελ (Schweins-chadel).

Μάχη τοῦ Σβεῖνς-χάδελ (29. Ἰουνίου). — Πρὸς τὸ μέρος τοῦτο ὁ στρατηγὸς Στεῖνμέτζ ἐνίκα τρίτην νίκην, ζητῶν νὰ φθάσῃ εἰς τὴν θέσιν, ἣτις τῷ διατάγῃ, πλησίον τοῦ Γράδλιτζ. Ἀναγκασθεὶς τὸ πρῶτον ν' ἀφήσῃ ν' ἀναπαυθῶσι, κατὰ τὴν πρωίαν τῆς 29, τὰ κεκοπιακότεα στρατεύματα αὐτοῦ ἀπὸ τῶν συμβάντων τῆς 27 καὶ 28, ἐφρόντιζεν ἔπειτα νὰ στραφῇ περὶ τὸ ἀριστερὸν τοῦ Δ' σώματος, εὐρισκόμενου εἰς Δολάν καὶ εἰς Σβεῖνς-χάδελ, ἔσπρωξε τοὺς Αὐστριακοὺς ὑπὸ τὸ πυροβόλον τῆς Ἰωσηφουπόλεως· τέλος δ' ἔδωκε τὴν χεῖρα εἰς τὸ σῶμα τῆς φρουρᾶς, κυρίας οὔσης τοῦ Κοενιγιγγόφ.

Ἡ ἡμέρα τῆς 30 Ἰουνίου ἐταράχθη ὑπὸ μόνου κανονοβολισμοῦ, ἀνευ ἀποτελέσματος ἀπὸ τῆς μιᾶς ὄχθης καὶ τῆς ἐτέρας τοῦ Ἑλβα, μεταξὺ τοῦ Β' αὐστριακοῦ σώματος καὶ τοῦ σώματος τοῦ Στεῖνμέτζ. Ὁ Βένεδεκ, ἀφ' οὗ ἔχρατεν ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν 30—40,000 ἀνδρῶν, ἔσχε τέλος περὶ ἑαυτὸν ἠνωμένα ὅλα τὰ στρατιωτικὰ αὐτοῦ σώματα. Δύο ἐξ αὐτῶν, τὸ Β' καὶ τὸ Γ', δὲν εἶχον πολεμήσει ἄχρις ὥρας. Τὸ Δ' δὲν ἐπολέμησεν ἢ μόνον εἰς Σβεῖνς-χάδελ· τὰ δὲ λοιπὰ, τὸ Γ' πρὸ πάντων, εἶχον ὑποφέρει πολὺ ὅσον δ' ἀπορᾶ τὸ Α' σῶμα, ἠναγκάσθη, μετὰ τὴν μάχην τοῦ Γίτσχιν, νὰ ὑποχωρήσῃ ἐπὶ τῆς Σαδόβας μετὰ τῶν Σαξῶνων, καὶ ἀφήσῃ οὕτω ἀπροκάλυπτον τὸν αὐστριακὸν στρατὸν, οὗτινος ἡ θέσις δὲν ἦτο πλέον ὑποφερτὴ. Οὕτω ὁ αὐστριακὸς ἀρχιστρατηγὸς ἀπεφάσισε ν' ἀποσύρῃ αὐτὸν ἐπὶ τὰ ὀπίσω, κατὰ τὴν νύκτα τῆς 30 Ἰουνίου πρὸς τὴν 1 Ἰουλίου, «διότι τὸ Α' σῶμα καὶ οἱ »Σαξῶνες, ἔγραφεν ἀπὸ Δουβενέζ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, νικηθέντες ἠναγκάσθησαν νὰ ὀπισθοχωρήσωσιν ἢ δ' ἀποτυχία

»ἀναγκάζει καὶ ἐμὲ αὐτὸν νὰ υποχωρήσω κατὰ τὴν διεύθυν-
»σιν τῆς Κοενιγγραϊτς (Koeniggraetz).»

Μάχη τῆς Σαδόβας ἢ τῆς Κοενιγγραϊτς.

(3 ἰουλίου)

Ὁ Βένεδεκ συνεκέντρωσε πραγματικῶς ὅλα τὰ στρατεύ-
ματα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, καὶ ἀφοῦ, τὴν πρωΐαν
τῆς 1. Ἰουλίου, «ἀπελπισθεὶς ἀπὸ τῆς τύχης, ὥστε καὶ ἐστυ-
»βούλευσε τὸν αὐτοκράτορα νὰ κλείσῃ συνθήκην ἀντὶ πάσης
»θυσίας, ἃν ἐπεθύμει νὰ ἀποφύγῃ βεδαίαν καταστροφὴν» (1),
διετέθη νὰ δοκιμάσῃ τὴν τῶν ὄπλων τύχην εἰς ἀποφασιστικὴν
τινα μάχην. Ὅθεν παρήγγειλε τὴν ἐσπέραν τῆς 2. Ἰουλίου (2)
εἰς ἅπαντα τὰ σώματα νὰ διατεθῶσιν εἰς ἡμικύκλιον περὶ τὴν
Κοενιγγραϊτς, τὰ νῶτα πρὸς ταύτην καὶ τὸν Ἑλβαν ἔχοντα,
τὸ δὲ μέτωπον καλυπτόμενον ὑπὸ μικροῦ τινος ποταμοῦ εἰσ-
ρέοντος εἰς αὐτὸν, τὸν Βιστρίτζαν, ὃν διέρχεται ἡ μεγάλη
ὁδὸς ἐπὶ τῆς γεφύρας τῆς Σαδόβας. Τὰ αὐστριακὰ στρατεύ-
ματα, τεθειμένα ἐπὶ λόφων κεκαλυμμένων ὑπὸ χωρίων καὶ
τινων δασωδῶν, εἶχον ἀριστερὰ αὐτῶν τοὺς Σάξωνας ἀπέ-
ναντι τοῦ Νεχανιτζ (Nechanitz), καὶ ἐξετείνοντο δεξιὰ κατὰ
μῆκος ἐτέρου ὁμόρρου τοῦ Ἑλβα ποταμοῦ, τοῦ Τροτίγκα
(Trotinka). Τὸ I. σῶμα ἦτο εἰς τὸ δεξιὸν τῶν Σαξόνων,
τὸ δὲ Γ. ἤρχετο κατόπιν, καθέτως ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Σαδό-
βας καὶ τεθειμένον ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τῆς Λίπας καὶ τοῦ
Χλούμ (Lipa, Chlum)· τέλος τὸ Δ. καὶ τὸ Β., εἰς τὸ ἄκρον

(1) Αὐστριακοῦ ἐπιτελείου ἔκθεσις.

(2) Ἐκ τοῦ συμπληρώματος τῆς πρωσικῆς ἀφηγήσεως μανθάνομεν,
ὅτι οἱ Πρωῦττοι ἐθελουσίως διετήρησαν μέτωπον ἐκτάσεως πέντε σχη-
δὸν μιλίων, ὅπως δυναθῶσιν ἐν ἀνάγκῃ νὰ προσβάλλωσι τὸν ἐχθρὸν
κατὰ πλευράν.

δεξιὸν, ὠφειλον, κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ αὐστριακοῦ ἀρχιστρα-
τήγου, νὰ διατεθῶσιν ἀπὸ Χλούμ μέχρις Ἑλβα· ἀλλὰ κατὰ
συνέπειαν τῶν συμβεβηκότων τῆς μάχης, καὶ ἰδίως τῶν συμ-
πλοκῶν ἐντὸς τοῦ δάτους τοῦ Βενατέκ (Benatek), τὰ δύο
ταῦτα σώματα ἠναγκάσθησαν νὰ μεταβῶσι πολὺ ἐμπρὸς μέ-
χρι Χορενόβες (Horenoves), καὶ νὰ στρέψωσι μέτωπον πρὸς
δυσμὰς, ὡς καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ στρατοῦ, ἀντὶ νὰ βλέπωσι πρὸς
βορρᾶν, ὅθεν ἐμελλον νὰ ἐξέλθωσι τὴν μεσημερίαν αἱ φάλαγ-
γες τοῦ βασιλικοῦ πρίγκιπος.

Εἰς τὴν δευτέραν γραμμὴν τὸ Η. σῶμα ὠφείλε νὰ ὑπο-
στηρίξῃ τοὺς Σάξωνας· τέλος τὸ Α. καὶ τὸ Σ. σῶμα, ὄπι-
σθεν τοῦ κέντρου, καὶ αἱ πέντε μεραρχίαι τοῦ ἰππικοῦ συνί-
στων τὰς κυρίας ἐφεδρείας, ὧν τὴν πλήρη διεύθυνσιν ἐπεφύ-
λαξεν εἰς ἑαυτὸν ὁ ἀρχιστράτηγος. Τὸ Χλούμ, κείμενον ἐπὶ
μαστοῦ τινος, πλησίον τῆς ὁδοῦ, ἦτο ἡ κλείς τῆς θέσεως ταύ-
της, λίαν μὲν ἰσχυρᾶς κατὰ μέτωπον, ἀλλὰ τρωτῆς κατὰ τὰς
πέτεργας καὶ ἐλαττωματικῆς, καθόσον ὄπισθεν εἶχε τὸν
Ἑλβαν. Ἡ ἀριστερὰ ὄχθη τοῦ Βιστρίτζα ὑπερέχει τῆς δε-
ξιᾶς, διὸ καὶ οἱ Αὐστριακοὶ ἠδυνήθησαν νὰ θέσωσι τὸ πυρο-
βολικὸν αὐτῶν κατὰ τμήματα τὸ ἐν ὑψηλότερον τοῦ ἄλλου,
καὶ τῷ ἐπεφύλαξαν πεδῖον πυρὸς λίαν ἐκτεταμένον, ἐξαφανί-
σαντες ἀπὸ τοῦ ἐδάφους πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ τὸ πῦρ
κατὰ τὰς κυριώδεις διευθύνσεις.

«Οἱ Πρωῦττοι, ὡς λέγει ὁ στρατηγὸς Μόλτκε, δὲν ἐγίνω-
»σκον οὐδὲ τὴν πορείαν τοῦ πλείστου τῶν Αὐστριακῶν πρὸς
»τὴν Δουβενέτζ (Duvetetz), οὐδὲ τὴν κατὰ τὴν νύκτα ὑπο-
»χώρησιν αὐτῶν· ἐπίστευον τοῦναντίον, ὅτι τὸ πλείστον τῶν
»ἐχθρικῶν στρατευμάτων κατεῖχεν ὄπισθεν τοῦ Ἑλβα θέσιν,
»ἧς αἱ πέτεργες ἐστηρίζοντο ἐπὶ τῶν φρουρῶν τῆς Ἰωσηφου-
»πόλεως καὶ τῆς Κοενιγγραϊτς», καὶ ἀπεφάσισαν νὰ κινήσωσι

τὴν 3. Ἰουλίου, μὲ πρόθεσιν νὰ προσβάλωσι μὲν τοὺς Αὐστριακοὺς, ἂν τυχὸν ἀπῆντων αὐτοὺς, ἄλλως δὲ νὰ φθάσωσιν εἰς Παρδαυιτζ (Pardavitz) ἐπὶ τοῦ πλευροῦ αὐτῶν, ὅπως τοὺς ἀναγκάσωσι ν' ἀφήσωσι τὴν θέσιν αὐτῶν ἀμαχητί. Ἐν τὸς ὀλίγου ὅμως αἱ κατοπτεύσεις ἐπιληροφόρησαν τὸν πρίγκιπα Φρεδερίκον Κάρολον, ὅτι ἀριθμὸς τις ἐχθρῶν σωμάτων ἦτο πλησίον τῆς Σαδόβας· οὗτος δ' ἐσκέφθη «ὄχι ὅτι ἐστάθησαν» βραδίζοντα ἐν ὑποχωρήσει, ἀλλ' ὅτι ἐπορεύοντο ἐπὶ τὰ ἐμ» πρὸς, ὅπως τὸν προσβάλωσι, καὶ ἐπομένως ἀπεφάσισε νὰ «συγκεντρώσῃ τὰς δυνάμεις αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ προνοσίᾳ τοῦ δυνατὸν γενέσθαι τὴν ἐπαύριον» (1) ἐζήτησε δὲ ἀπὸ τὸν βασιλικὸν πρίγκιπα νὰ καλύψῃ τὸ ἀριστερὸν αὐτοῦ κατὰ τὴν προσβολήν, ἣν ἐμελέτα νὰ ἐπιχειρήσῃ, ὅπως ῥίψῃ τοὺς Αὐστριακοὺς ἐπὶ τοῦ Ἑλθα.

Ὁ διοικητὴς τοῦ 1ου στρατοῦ ἀνέφερε περὶ τῶν διατάξεων τούτων εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις εὕρισκετο εἰς Γίτχιν, ἔνθα ἤλθεν ὅπως ἀναλάβῃ τὴν γενικὴν ἀρχηγίαν τῶν πρωσικῶν στρατῶν· «Ἄλλ' ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης, λέγει ὁ στρατηγὸς» Μόλτκε, ἔλαβε πάραυτα τὴν ἀπόφασιν νὰ προσβάλῃ (2) τὸν «ἐχθρὸν δι' ὅλων τῶν δυνάμεων αὐτοῦ, χωρὶς νὰ φροντίσῃ» νὰ μάθῃ ἂν ἀπέναντί του ἦτο ὀλόκληρος ὁ αὐστριακὸς στρατὸς, ἢ μόνον μέρος τι σπουδαῖον τοῦ στρατοῦ τούτου. Οὐδεὶς «ἐτόλμα νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἦτο ἐκεῖ ὀλόκληρος· ἀλλὰ τοῦλάχιστον, ἂν ἀργότερον ἔπρεπεν ἀφεύκτως νὰ προσβληθῇ ἡ θέ» νοις τοῦ Ἑλθα, ἢ ἐπιχειρήσεις αὕτη καθίστατο εὐκολωτέρα

(1) Πρωσικοῦ ἐπιτελείου ἔκθεσις.

(2) Ἡ πρωσικὴ διήγησις λέγει, ὅτι ἡ Γαλλία ὠμίλει περὶ διαπραγματεύσεων, καὶ ὅτι ὡς ἐκ τούτου ὤφειλον νὰ σπεύσωσιν, ὅπως κτυπήσωσι μέγα τι κτύπημα.

»μετὰ μάχην εὐνοϊκὴν, ἢ δὲ κατάστασις τῶν πρωσικῶν στρατῶν παρεῖχε πάντα λόγον ἐπιτυχίας νίκης διὰ τὴν ἐπαύριον».

Ὁ βασιλεὺς ἔστειλε λοιπὸν πρὸς τὸν βασιλικὸν πρίγκιπα τὴν διαταγὴν νὰ πορευθῇ μετ' ὅλων τῶν δυνάμεων αὐτοῦ εἰς βοήθειαν τοῦ 1ου στρατοῦ· ὁ δ' ἀξιωματικὸς, ὁ ἐπιφορτισθεὶς νὰ φέρῃ τὰς ὁδηγίας ταύτας, ἀφίκετο εἰς τὸ στρατηγεῖον τοῦ Κοενιγιγγόφ τὴν 4. ὥραν τῆς πρωίας, καὶ ἐλήφθησαν παραυτίκα τὰ χρειώδη πρὸς ἄμεσον πορείαν τοῦ 2ου στρατοῦ.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς ὁ πρίγκιψ Φρεδερίκος Κάρολος ἐπλησίασεν εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης, καὶ τὴν 6. ὥραν, βροχῆς βραγδαίας πιπτούσης, ἐπροχώρησε τὴν μεραρχίαν Χόρν (Horn) ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Σαδόβας, ὅπως ἐκπληρώσῃ ὁ στρατὸς αὐτοῦ «τὸν σκοπὸν, ὅστις ἐφαίνετο ὑποδειγμένος καὶ ἀναγκαστικὸς, τουτέστιν ὅπως ἐπασχολήσας τὸν ἐχθρὸν κατὰ μέτωπον, σύρῃ καθ' ἑαυτοῦ ὅλας τὰς ἐχθρῆκὰς δυνάμεις καὶ ἀντιστῆ σταθερῶς, ἵνα κατορθώσῃ οὕτω τὴν ἐπιτυχίαν τῆς διπλῆς προσβολῆς, τῆς προετοιμαζομένης κατὰ τῶν δύο πλευρῶν τοῦ ἐχθροῦ» (1). Οἱ Πρῶσσοι, συγκαταλεγμένου τοῦ στρατοῦ τοῦ Ἑλθα, ἦσαν 124,000 ἄνδρες (2) ἐν γραμμῇ ἐναντίον 200,000 αὐστριακο-σαξῶνων, κατεχόντων θέσιν καλὴν. Ἀριστερὰ τῶν Αὐστριακῶν ὁ πρῶτος στρατηγὸς Χερβάρθ (Herwath) κατώρθωσε νὰ καταλάβῃ τὸ Νεχανιτζ, καὶ τεθῆ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὀχθῆς τοῦ Βιστρίτσα, μεταξὺ Χράδεκ (Hradek) καὶ Λουβνο (Lubno)· οἱ δὲ Σάξωνες ἀπεσύρθησαν ἀπέναντι αὐτοῦ ἄνευ μεγάλης ἀντιστάσεως, καὶ ἐλθόντες ἠνώ-

(1) Πρωσικοῦ ἐπιτελείου ἔκθεσις.

(2) Τὴν μεσημβρίαν ἡ ἀφίξις τοῦ βασιλικοῦ πρίγκιπος προήγαγεν εἰς 220,000 τὰς πρωσικὰς δυνάμεις.

θησαν μετὰ τοῦ πλείστου τῶν δυνάμεων αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ὑψώ-
ματος, μεταξύ Πρόβλους (Problus) καὶ Κάτω-Πρίμ (Niè-
der-Prim).

Εἰς τὸ κέντρον διέβησαν τὸν Βιστρίτσαν ἐπίσης καὶ ἡ 4^η,
ἡ 5^η καὶ ἡ 8^η μεραρχία· τὸ δὲ χωρίον καὶ τὸ δάσος τῆς Σα-
δόβας ταχέως ἐκυριεύθησαν, ἀλλὰ τὸ αὐστριακὸν πυροβολικὸν
τεθειμένον ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων τῆς Αἰπας καὶ τὸ Λάγγεγχοφ
(Langenhof), διέκοψεν ὅλας τὰς προσπάθειάς τῶν Πρώσ-
σων νὰ ἐξέλθωσιν ἀπὸ τοῦ δάσους τούτου· τέλος ἀνατολικώ-
τερον ὁ στρατηγὸς Φανσέκυσ μὲ τὴν 7^η αὐτοῦ μεραρχίαν ἐπί-
σης δὲν ἠδύνατο νὰ ἐξέλθῃ τοῦ δάσους τοῦ Βενατέκ (1), ὅπερ
κατέλαβε κατόπιν ἀνηκούστων προσπαθειῶν, τέλος δὲ ἀπεδιώ-
κετο ἀπὸ τοῦ δάσους τούτου πρὸς τὸ χωρίον. Ἡ κατάσταση
τοῦ 1ου στρατοῦ καθίστατο κρίσιμος, διότι κατεκεραυνοβολεῖτο
ὑπὸ πυρὸς θανατηφόρου, καὶ ἀνεχαιτίζετο ὑπὸ δυνάμεων ἰσχυ-
ροτέρων. Οὕτως οἱ Πρώσοι παρετήρουν μετ' ἀγωνίας πρὸς
τὸν ὀρίζοντα, κατὰ τὸ μέρος ἔνθα ἔμελλε νὰ φανῇ ὁ δεύτερος
πρωσσοικὸς στρατὸς, ὅτε πρὸς μεσημβρίαν ὥραν ἡ ἀφιξίς τοῦ
βασιλικοῦ πρίγκιπος, μετὰ μέρους τῶν δυνάμεων αὐτοῦ, ἤλ-
λαξεν αὐθωρεὶ τὴν ὄψιν τῶν πραγμάτων. Οἱ Αὐστριακοὶ δὲν
ἦσαν εἰς κατάστασιν νὰ δεχθῶσι τὴν προσβολὴν ταύτην, ὡφει-
λον ὅμως νὰ προετοιμασθῶσιν εἰς αὐτὴν, καὶ, ὡς τὸ λέγει
δικαίως ὁ στρατηγὸς Μόλτκε, «ἦτο ἐντελῶς ἀδύνατον νὰ ἐλ-
πίσῃ τις, ὅτι ἡ διάβασίς τοῦ Ἐλθα ὑπὸ τοῦ 2ου πρωσσοικῶ
στρατοῦ καὶ ὀλόκληρος ἡ πορεία αὐτοῦ ἔμεινεν ἐντελῶς ἀπ-

(1) Τὸ δάσος τοῦτο κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου ἐδηλοῦτο διὰ
τοῦ ὀνόματος «δάσος τοῦ Βενατέκ». Τὸ πρωσσοικὸν σύγγραμμα τὸ ὀνο-
μάζει τοῦ Μεσλοβέδ (Meslowed), τὸ δὲ αὐστριακὸν τοῦ Σβίεπ (Swierp-
Wald).

πρατήρητος ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν, καὶ ὅτι ἔμελλε νὰ τοὺς ἐκ-
»θαμβώσῃ ἡ ἀφιξίς αὐτοῦ. Πλησιάζων τις τὸ ὑψωμα τοῦ Χο-
»ρενόβες, ὅπερ ὑψοῦται ὡς ὀχύρωμα κλειὸν τὴν ὁδὸν, δὲν
»παρετήρει εἰμὴ μίαν κανονστοιχίαν, καὶ ἔπρεπε νὰ πιστεῦῃ
»ἔκτοτε, ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἔθετο στρατεύματα, ἐπιφορτισμένα πρὸς
»κάλυψιν τοῦ πλευροῦ αὐτοῦ, μὴ φαινόμενα, ὅπισθεν τοῦ ὕψους
»τούτου. Ἄν δὲν τὸ εἶχεν εἰσέτι πράξει, εἶχε καὶ πάλιν τὸν
»καιρὸν ν' ἀποστείλῃ πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο τὰς φρεδρείας αὐ-
»τοῦ, καθ' ὃν χρόνον οἱ Πρώσοι διεπέρων τὸ διάστημα τοῦτο,
»ἐκτάσεως πλέον ἡμίσεος μιλίου, ἐπὶ ἐδάφους προσκλίνοντος,
»ἐνθα ἐπομένως οὐδὲν τῶν ταγμάτων ἠδύνατο ν' ἀποκρυφθῇ.
»Τὰ ὑψώματα τοῦ Χορενόβες εἶναι ἀπόκρημα πρὸς βορρᾶν
»καὶ κεκαλυμμένα ἔμπροσθεν ὑπὸ τῶν ἐλῶν, ἅτινα περιβάλ-
»λουσι τὴν Τρατίγκαν. Ἡ θέσις αὕτη ὡς ἀμυντικὴ ἦτο το-
»σοῦτον ὀχυρὰ, ὥστε οἱ Πρώσοι δὲν εἶχον ἐλπίδα ἐπιτυχίας,
»εἰμὴ ἂν ἔθετον εἰς ἐνέργειαν ταυτοχρόνως μεγίστας δυ-
νάμεις».

Ὁ Βένεδεκ ὅμως οὐδὲν τούτων διεπράξατο· δὲν ἐζήτησεν
οὐδ' ἐπὶ μίαν στιγμὴν τὸ ν' ἀναλάβῃ τὴν ἐπίθεσιν ἐναντίον
τοῦ πρίγκιπος Φρεδερίκου Καρόλου πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ 2ου
πρωσσοικῶ στρατοῦ, ὥστε καὶ πραγματικῶς ἐρωτᾶ τις, ὡς καὶ
ὁ στρατηγὸς Μόλτκε, «ἂν ὁ γενικὸς ἀρχηγὸς τοῦ αὐστριακοῦ
στρατοῦ ἐνόησε τὴν ἔκτασιν τοῦ κινδύνου, ὅστις τὸν ἐπαπεί-
»λει ἐπὶ τοῦ δεξιῶ αὐτοῦ». Τὸ πάντων βεβαίωτατον εἶναι, ὅτι
ὁ δεύτερος οὗτος πρωσσοικὸς στρατὸς ἀφίκετο ἐπὶ τοῦ πεδίου
τῆς μάχης, χωρὶς οὐδὲ ἓνα ἐχθρικὸν πρόσκοπον ν' ἀπαντήσῃ.
Οὕτω τὸ 6ον αὐτοῦ σῶμα ἠδυνήθη νὰ πλησιάσῃ τὴν Τρατίγκ-
καν, νὰ τὴν διαβῇ, ὡς ἡ 11^η μεραρχία εἰς Ρακίτζ (Racitz),
καὶ ἡ 12^η εἰς τὸ χωρίον Τροτίνα (Trotina)· ἔπειτα δὲ
ἡ τελευταία αὕτη ἀπώθησε πρὸς τὸ Λοχενίτζ (Loche-

nitz) (1) τὴν ταξιαρχίαν Ἐβρίκεζ, ἐπιφορτισμένην τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ ἄκρου δεξιῦ τοῦν Αὐστριακῶν. Πλησίον τοῦ βου σώματος ἡ 1^η μεραρχία τῆς φρουρᾶς εἰσέδυσεν εἰς τὴν καρδίαν (τὸ κέντρον) τῆς ἐχθρικῆς θέσεως καὶ ἐγκαθίστατο, μὴ ἀπαντῶσα ἀνίστασιν ἐπὶ τοῦ σπουδαίου ὑψώματος, τοῦ κειμένου νοτιοανατολικῶς τοῦ Χορενόβιτς. Ἡ ἕκτακτος εὐκολία, μεθ' ἧς οἱ Πρώσσοι κατεῖχον σημεῖα τόσον ἰσχυρῶς διατηρούμενα πρὸ μιᾶς ὥρας ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων αὐτῶν, προήρχετο ἐκ τοῦ ὅτι ἀκριβῶς κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν τῆς ἐπιθετικῆς πορείας τοῦ 2ου στρατοῦ τῶν Πρώστων, τὸ Β. καὶ τὸ Δ. αὐστριακὸν σῶμα εἶχον λάβει τὴν διαταγὴν ν' ἀφήσωσι τὰ ὑψώματα τοῦ Μασλοδέζ-Χορενόβιτς, ἅτινα κατεῖχον εἰς μάτην τὴν προίαν, καὶ ἐλθόντα νὰ λάβωσιν, ἔτι ὀπισθεν, τὴν θέσιν, ἧτις ὠρίσθη αὐτοῖς προγενεστέρας μεταξὺ Χλοῦμ καὶ τοῦ Ἑλβα. Ἦδη ἐξέτελουν τὴν μακρὰν καὶ δύσκολον πλευρικὴν ταύτην πορείαν, ὅτε ἡ 1^η μεραρχία τῆς φρουρᾶς ὀλισθαίνουσα διὰ διαστήματος ἀφαιθέτος ἐλευθέρου μεταξὺ τοῦ Γ. καὶ τοῦ Δ. αὐστριακοῦ σώματος, διὰ τοῦ κινήματος τοῦ τελευταίου τούτου, εἰσῆλθεν ὡς σφὴν μέχρι τοῦ Χλοῦμ, κλειδὸς τῆς θέσεως, ἀνισχύρως ὑπερασπιζομένου, καὶ τὸ ἐκυρίευσεν πρὸς τὴν 2αν ὥραν καὶ 3/4 σχεδὸν ἄνευ βολῆς. Ἡ πρωσσικὴ διήγησις λέγει μάλιστα, ὅτι κατὰ τὴν πορείαν αὐτῆς ἡ μεραρχία αὕτη «δὲν ἐπυροβολήθη ὑπὸ τῶν αὐστριακῶν στρατευμάτων τῶν εἰς Χλοῦμ ἐυρισκομένων, εἰμὴ πολλὰ πλησίον τοῦ χωρίου, ὅπερ παράγει τὴν ὑπόθεσιν ὅτι μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης εἶχεν ἐπισύρει τὴν προσοχὴν τούτων ἀποκλειστικῶς ἢ μάχη ἢ ἀπὸ τῆς πρῶτης λαμβάνουσα χώραν ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ στρατοῦ.»

(1) Ὅπου εὐρίσκετο, ἐπὶ τοῦ Ἑλβα, μία τῶν γεφυρῶν, αἵτινες ἔμελλον νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τὴν ὑποχώρησιν τῶν αὐστριακῶν στρατευμάτων.

Μετὰ τὴν πρώτην ταύτην ἐπιτυχίαν ἡ 1^η μεραρχία τῆς φρουρᾶς ἐπορεύθη εἰς Ῥοσβερίτζ καὶ κατέλαβεν αὐτὸ τὴν 3ην ὥραν, ἀφοῦ ἀπέκρουσε τὴν 1ην μεραρχίαν τοῦ ἱππικοῦ τῆς ἐφεδρείας τῶν Αὐστριακῶν. Κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην αἱ πέντε συμπλακείσαι πρωσσικαὶ ταξιαρχίαι τοῦ πεζικοῦ κατεῖχον τὴν γραμμὴν τῶν Ῥοσβερίτζ-Νιδελιστ-Λοχενίτζ καὶ ἦσαν κύριοι τοῦ Χλοῦμ. Ἡ 1^η μεραρχία τῆς φρουρᾶς, ἧτις ὤφειλε τὸ λαμπρὸν τοῦτο ἀποτέλεσμα «εἰς τὰς τρομερὰς συνειπείας τοῦ βελονωτοῦ τουφεκίου, ἐκυρίευσεν προσέτι 55 τηλεβόλα· ἐπειδὴ δὲ ἡ κεφαλὴ αὐτῆς ἦτο ἐπὶ τῆς ἀπὸ τῆς Σαδόβας εἰς Κοσνιγγραϊτζ ὁδοῦ, εὐρίσκετο οὕτω εἰς τὰ ὀπίσθια τοῦ κέντρου τῆς τῶν ἐχθρῶν πολεμικῆς θέσεως, ἀλλ' εἶχεν ἤδη ἔμπροσθεν αὐτῆς τὴν ἰσχυρὰν πληθὺν τῆς αὐστριακῆς ἐφεδρείας, ἀφ' ἧς δὲν ἐχωρίζετο ἢ διὰ δύο χιλιάδων βηματων» (1).

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν δεξιὰν πτέρυγα τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στρατοῦ, συγκροτουμένου ὑπὸ τοῦ Β. καὶ τοῦ Δ. σώματος, αὕτη εἶχεν ἤδη νικηθῆ, καὶ ἦτο ἐν πλήρει ὑποχωρήσει πρὸς Σβέεσταρ (Wsestar), Σβέτι (Sweti), Πρεδμερίτζ (Predmeritz) καὶ Λοχενίτζ. Εἰς τὸ κέντρον τὸ Ι. σῶμα ἤρχιζεν ἐπίσης τὴν ὑποχώρησιν αὐτοῦ, ἐνῶ εἰς τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα ὁ βασιλικὸς πρίγκιψ τῆς Σαξωνίας, ἐπαπειλούμενος ἐπίσης ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τοῦ Ἑλβα, ἐκένου τὸ ὕψωμα τοῦ Πρόβλους. Ἐνεκα τῆς διπλῆς ἥτις τῶν πτερυγῶν αὐτῶν οἱ Αὐστριακοὶ εὐρίσκοντο εἰς λίαν κρίσιμον κατάστασιν, καὶ ὅμως ὁ στρατάρχης Βένεδεκ «δὲν εἶχεν εἰσέτι ἐγκαταλείπει τὴν θέσιν αὐτοῦ παρὰ τὰς κανονοστοιχίας μεταξὺ Χλοῦμ καὶ Λίπα. Ἀπασα ἡ προσοχὴ αὐτοῦ ἔμενε συγκεντρωμένη ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς

(1) Πρωσσικοῦ ἐπιτελείου ἔκθεσις.

» παρατάξεως αὐτοῦ, καὶ δὲν ἐφαίνετο βλέπων τὸν κίνδυνον, » δὲν ἔφερον ἐπὶ τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ αἱ πρόοδοι τοῦ βασιλικοῦ » πρίγκιπος, ὅτε ἔμεινεν ἐκθαμβος, πληροφορηθεὶς ὑπὸ τινων » ἐλθόντων καὶ εἰδοποιησάντων αὐτὸν, ὅτι οἱ Πρώσοι ἦσαν » κύριοι τοῦ Χλοῦμ, ὅπισθεν αὐτοῦ. Διευθύνθη ταχεῖ τοῦ ἵπ- » που αὐτοῦ βήματι πρὸς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, ὅπου τὸν ἐδέχθη- » σαν τουφεκισμοί, καὶ ἐστράφη πρὸς Ῥοσβερίτζ, ὅπως ἐντα- » μῶτη τὴν ἐφεδρείαν αὐτοῦ, ὅπου ἐπίσης τὸν ἐδέχθη τὸ πῦρ » τῶν Πρώσων» (1). Δὲν ἦτο πλέον δυνατὸν νὰ τηρήσῃ ἀμ- » φιβολίαν τινά. Ὁ ἐχθρὸς, κύριος τῆς ὁδοῦ, εὐρίσκειτο ὅπισθεν τοῦ κέντρου τοῦ αὐστριακοῦ στρατοῦ, οὗτινος αἱ δύο πτέρυγες εἶχον ὑπερφαλαγγισθῆ, ἢ δὲ γραμμῇ τῆς ὑποχωρήσεως πα- » ρ' ὀλίγον ἐκόπτετο. Ἦτο λοιπὸν ἀνάγκη νὰ ληφθῆ φροντίς περὶ ἐκκενώσεως τοῦ πεδίου τῆς μάχης, καὶ μολαταῦτα ἔμενον ἐν ἐφεδρεία δύο σώματα πεζικοῦ ἀνέπαφα καὶ πλέον τῶν 70 ἰλῶν τοῦ ἵππικοῦ. « Εἶναι ἀληθὲς ἐξ ἄλλου, ὅτι ἐκ μέρους τῶν » Πρώσων τὰ δύο τρίτα τοῦ 2ου στρατοῦ δὲν εἶχον εἰσέτι με- » θέξει τῆς μάχης, καὶ οὗτι τὸ πλεῖστον τοῦ 1ου στρατοῦ δὲν » ἐπερίμενεν ἢ διαταγὴν ὅπως ἀναλάβῃ τὴν ἐπίθεσιν.» (2). Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης οἱ Αὐστριακοὶ ὤφειλον νὰ θέσωσιν εἰς ἐνέργειαν καὶ τὰς τελευταίας διαθεσίμους αὐτῶν δυνάμεις πρὸς σωτηρίαν τῆς δεξιᾶς αὐτῶν πτέρυγος ἀπὸ πλήρους καταστροφῆς, καὶ πρὸς εὐκόλουνσιν ὑποχωρήσεως τοῦ κέντρου αὐτῶν, διότι ὁ βασιλεὺς τῶν Πρώσων ἔδωκε διαταγὴν εἰς τὰ στρατεύματα αὐτοῦ πρὸς τὴν 3 1/2 ὥραν νὰ βαδίσωσιν ἐπὶ τὰ πρόσω καθ' ἅπασαν αὐτῶν τὴν γραμμὴν. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ αὐστριακὸς ἀρχιστράτηγος ἔφερε στρατεύματα τοῦ 5.

(1) Πρωσικοῦ ἐπιτελείου ἔκθεσις.

(2) Πρωσικοῦ ἐπιτελείου ἔκθεσις.

σώματος κατὰ τοῦ Ῥοβερίτζ, καὶ ἐκατέρωθου νὰ τὸ ἀφαι- » ρέσῃ ἀπὸ τοὺς Πρώσους μετὰ πεισματώδη ἐκατέρωθεν συμ- » πλοκὴν, ἀλλ' ἀπέτυχεν ἐκ νέου εἰς τὴν πρὸς κυρίευσιν τοῦ Χλοῦμ ἀπόπειραν αὐτοῦ. Ἦδη τὸ κύριον τῆς 2ας μεραρχίας παρετάσσετο καὶ τοῦτο, κατεῖχε δὲ τὴν Λίπαν, καὶ ἐρχόμενον ἐλάμβανε θέσιν δυτικῶς τοῦ χωρίου τούτου, παρουσιάζον μέ- » τωπον πρὸς Λαγγεγχοφ, ἐνῶ ἡ πρωτοπορεία τοῦ 1ου σώ- » ματος ἐπορεύετο πρὸς Χλοῦμ εἰς βοήθειαν τῆς 1ης μεραρ- » χίας, ἥτις τόσον ἐνδόξως ἐξεπλήρου τὸ καθῆκον αὐτῆς. Πρὸς τὴν 4ην καὶ 1/2 ἢ 11η πρωσικὴ μεραρχία, ἀναχωρήσασα ἀπὸ Νεδελιστ, ἔφθανεν εἰς Σβέτι καὶ διευθύνετο πρὸς Ῥο- » σβερίτζ, καθ' ἣν σιγμὴν ἡ πρωτοπορεία τοῦ 1ου σώματος καὶ μέρος τῆς φρουρᾶς κατήρχοντο τοῦ ὑψώματος τοῦ Χλοῦμ, ὅπως ἀνακτήσωσι τὸ Ῥοσβερίτζ. Τοῦ σημείου τούτου κυριευ- » θέντος, καὶ τῶν μὲν Σαξόνων εἰς τὸ ἀριστερὸν, τοῦ δὲ Γ. σώματος εἰς τὸ κέντρον ἀναγκασθέντων νὰ παραχωρήσωσι, δὲν ἔμενε πλέον εἰς τοὺς Αὐστριακοὺς ἢ ὅπως τάχιστα ὑπο- » χωρήσωσιν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ βαρέως αὐτῶν ἵππικοῦ, ὅπερ διετέθη κατὰ ταξιαρχίας πρὸς ὑποδοχὴν τῆς προσβολῆς τοῦ πρωσικοῦ ἵππικοῦ. Ἀλλὰ τοῦτο, ἀργοποροῦν ἐν τῇ πο- » ρείᾳ αὐτοῦ κατὰ τὰς διαβάσεις τῶν γεφυρῶν, ἔφθανε διαδοχι- » κῶς καὶ ἀπωθήθη εἰς τὰς προσβολὰς ἃς ἐπεχείρησε τὸ ὑπο- » στηρίζον ὁμως αὐτὴν πεζικὸν ἐπήνεγκε τόσας ζημίας εἰς τοὺς Αὐστριακοὺς, ὥστε ἠναγκάσθησαν οὗτοι νὰ καταφύγωσιν ἐν μεγίστῃ ἀταξίᾳ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὀχθῆς τοῦ Ἑλβα. Ἦτο ἀληθὲς φυγὴ, καταστροφή· διότι τὸ ὀλικὸν τῶν ζημιῶν τῶν αὐτοκρατορικῶν ἀνήρχετο εἰς 40,000 ἀνδρῶν, ἐνῶ ἡ τῶν ἀν- » τιπάλων αὐτῶν μόλις ἔφθανε τὰς 10,000, ἢ δὲ ἐμπιστοσύνη τοῦ ἐνὸς τῶν δύο στρατῶν φυσικῶς ἐμεγεθύετο ἀναλόγως τῆς ἠθικῆς καταπτώσεως τοῦ ἐτέρου.

Πορεία τῶν Πρώσων κατὰ τῆς Βιέννης.

Μετὰ τὴν ἀποφασιστικὴν ταύτην ἡμέραν, ἣτις παρήγαγε μεγίστην εἰς τὴν Εὐρώπην αἰσθησιν, ἡ Αὐστρία ἐπεκαλέσθη τὴν μεσολάβησιν τῆς Γαλλίας, καὶ τῇ παρέδωκε τὴν Βενετικὴν χώραν ὡς ἐνέχυρον τῆς εἰρήνης· ἀλλ' ἡ Πρωσσία, ἐξάλλος γενομένη ἐκ τῶν θριάμβων αὐτῆς, δὲν ἐνόησε νὰ καταθέσῃ τὰ ὄπλα, πρὶν ἀπολαύσῃ τὴν πλήρωσιν τῶν σχεδίων αὐτῆς, τουτέστι τὴν πολιτικὴν ἐκμηδένισιν τῆς Αὐστρίας ἐν Γερμανίᾳ, ἔνθα ἐπεθύμει νὰ προάρχῃ. Οὕτω, καίπερ δεχομένη τὴν μεσολάβησιν τῆς Γαλλίας, δὲν ἐσταμάτα τὴν νικηφόρον αὐτῆς πορείαν, καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς ἀναγκαίως ἀναπαύσεως τῶν στρατευμάτων αὐτοῦ, ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας τὰ ἐξεκίνησε πρὸς μεσημβρίαν. Ὁ στρατάρχης Βένεδεκ ἐπανάφερεν εἰς Ὀλμουτζ (Olmütz) τὰ λείψανα τοῦ στρατοῦ τοῦ βορρᾶ, ὅτε ἀντικατεστάθη εἰς τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ τούτου ὑπὸ τοῦ ἀρχιδουκὸς Ἀλβέρτου, τοῦ νικητοῦ τῆς Κουστόζας (Custoza).

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸν πρωσσικὸν στρατὸν, οὗτος ἀπὸ τῆς 5 Ἰουλίου ἀνέλαβε τὴν πορείαν αὐτοῦ. Ὁ βασιλικὸς πρίγκιψ ἔλαβε τὴν πρὸς Ὀλμουτζ διεύθυνσιν, ὅπως φθάσῃ τοὺς Αὐστριακοὺς ἐκ νέου. Οὗτοι δὲ μετὰ πορείαν ὀκταήμερον ἄνευ ἀναπαύσεως οὐδεμιᾶς ἀφίκοντο τέλος εἰς τὴν πόλιν ταύτην, τὴν ἐσπέραν τῆς 11 Ἰουλίου, «καὶ, χάρις εἰς ταύτην τὴν σπουδὴν, ἀπέφυγον νέους ἀγῶνας, ἀλλ' ἡ ὕλικὴ καὶ ἠθικὴ ἡξία τῶν στρατευμάτων αὐτῶν ἀναγκάτως ἐξέπεσε μᾶλλον ἐπὶ μᾶλλον. Ἀφ' ἑτέρου ὁ 1ος πρωσσικὸς στρατὸς καὶ ὁ στρατὸς τοῦ Ἐλβα ἐξετέλεσαν, τὸ καθ' ἑαυτοὺς, τὴν ἐπὶ πρῶτον πρὸς τὰ δεξιὰ πορείαν αὐτῶν μετὰ τοιαύτης ζήσεως, ὥστε τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς 11 Ἰουλίου, ἡ πρωτοπορεία αὐτῶν δὲν ἀπεῖχεν ἀπὸ Βροῦν ἢ κατὰ πορείαν μιᾶς

ἡμέρας. Ἐκείθεν μεθ' ἡμέρας τινὰς ἠδύναντο νὰ φθάσωσιν εἰς Λούνδενβουργ (Lundenbourg), νὰ κέψωσι τὰς τελευταίας συγκοινωνίας τῆς Ὀλμουτζ μετὰ τὴν Βιέννην, καὶ ἐπαπειλήσωσι τὴν πρωτεύουσαν τῆς αὐτοκρατορίας» (1).

Ὁ κίνδυνος οὗτος δὲν διέφυγε τὴν προσοχὴν τῆς αὐστριακῆς Κυβερνήσεως, ἣτις ἀπεφάσισε νὰ ὀπισθοδρομήσῃ ἐπὶ τὴν Βιέννην τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ τοῦ βορρᾶ, καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἐσπέρας τῆς 11 Ἰουλίου τὸ Γ' σῶμα κατευθύνθη πρὸς τὴν πρωτεύουσαν διὰ τοῦ σιδηροδρόμου. Τὸ σῶμα τῶν Σαξῶνων ὤφειλε νὰ τοὺς παρακολουθήσῃ ἀμέσως. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν τὸ γενικὸν στρατηγεῖον τῶν Πρώσων ἦτο εἰς Ἰγλαου (Iglau)· τὴν δὲ 13 μετεφέρθη εἰς Βροῦν, καὶ τὴν ἐπαύριον ὁ στρατηγὸς Χερβάρθ, φθάσας εἰς Ζουάυμ (Zuaym), διήρητο μετὰ τῆς πρωτοπορείας αὐτοῦ τὰ ἄκρα τῆς κάτω Αὐστρίας.

Αἱ κινήσεις αὗται τῆς δεξιᾶς καὶ τοῦ κέντρου τῶν Πρώσων ἐκινδύνευον μᾶλλον ἐπὶ μᾶλλον τὰς αὐστριακὰς δυνάμεις, καὶ φόβος ὑπῆρχε μὴ κυκλωθῶσιν εἰς τὰς ἐν Ὀλμουτζ θέσεις αὐτῶν. Ὅθεν ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ ἀρχιδουκὸς Ἀλβέρτου διέταξαν τὸν Βένεδεκ νὰ δράμῃ προσωπικῶς μεθ' ὄλου τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν Δούναβιν, ὅπου ἐπίσης διεύθυνον στρατεύματα ἀπὸ τῆς Βενετικῆς προερχόμενα. Ὁ Βένεδεκ ἔδωκε παραυτίκα διαταγὰς, τὴν 13 Ἰουλίου, περὶ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς πορείας τοῦ στρατοῦ τοῦ βορρᾶ, ὅστις ὤφειλεν, εἰς τρία κλιμάκια, νὰ φθάσῃ εἰς Βιέννην διὰ τοῦ Πρεσβουργ (Preshourg), ἀλλ' ἠναγκάσθησαν νὰ σταματήσωσι τὴν κίνησιν ταύτην τὴν 15 Ἰουλίου, ἕνεκα τῆς πορείας τοῦ βασιλικοῦ πρίγκιπος πρὸς τὴν Τοβισχάου (Tobischau) καὶ

(1) Πρωσσικοῦ ἐπιτελείου ἔκθεσις.

Πρεράου (Pregau) (1), ἔπου ἡ ἔφιππος ταξιαρχία Χαρτιμάν (Hartmann), ὑποστηρικθεῖσα ὑπὸ τῆς 3ης ταξιαρχίας τοῦ 1ου πρωσσικοῦ σώματος, ἐνίκησε τοὺς Αὐστριακοὺς, καὶ ἐλθοῦσα ἔκοψε τὸν σιδηρόδρομον, ὅστις τοῖς ἐχρησίμευεν ὡς γραμμὴ ὑποχωρήσεως. Ἐτι νοτιώτερον ἡ γραμμὴ αὕτη κατείχετο ἐπίσης εἰς Λουνδενβούργ ὑπὸ τοῦ πρίγκιπος Φρεδερίκου Καρόλου, καὶ ἔνεκα τούτου μόνον τρία αὐστριακὰ σώματα (τὸ Β', Γ' καὶ Δ') ἠδυνήθησαν νὰ κατευθυνθῶσιν εἰς τὰ νότια ἀπ' εὐθείας· ἀλλὰ δὲ τόσα σώματα ἔμενον εἰς Ὀλμουτζ (τὸ Α', Γ', Η') μὲ τὸ πυροβολικὸν τῆς ἐφεδρείας καὶ τοὺς ζευγίτας τοῦ στρατοῦ, ἐν ὅλῳ 75,000 ἀνδρῶν. Ὁ Βένεδεκ, λαβὼν τὴν διαταγὴν νὰ ὀπισθοχωρήσῃ μὲ τὴν δύναμιν ταύτην πρὸς τὸ Πρεσβούργ, ἐτέθη εἰς κίνησιν διὰ τῶν δυσκόλων δρόμων τῶν μικρῶν Καρπαθίων, καὶ μετὰ κοπιώδη πορείαν κατάρθρωσε νὰ φθάσῃ εἰς Πρεσβούργ, ἔνθα τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀφίκοντο ἐξηνητημένα.

Ἐν τούτοις ὁ 2ος πρωσσικὸς στρατὸς, ἐκπληρώσας τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ, ἤλθε καὶ ἀπετέλεσε τὴν ἐφεδρείαν τῶν ἄλλων δύο, οἵτινες δρομαίως ἐπλησίαζον πρὸς τὸν Δούναβιν. Τὴν 18 Ἰουλίου ὁ βασιλεὺς εὕρισκετο εἰς Νικολσβούργ (Nicolshourg), ἔνθα τέσσαρας κατόπιν ἡμέρας ὑπεγράφη ἡ διακοπὴ τῶν ἐχθροπραξιῶν. Ἡ ἀναχωρῆ αὕτη διέκοψε τὴν μάχην τοῦ Βλουμενάου (Blumenau), ἣν ἐμάχητο τὸ 4ον πρωσσικὸν σῶμα κατὰ τοῦ Β' αὐστριακοῦ σώματος παρὰ τὰς θύρας τοῦ Πρεσβούργ. Τὰ προεισόδια τῆς εἰρήνης ὑπεγράφησαν τὴν 26 Ἰουλίου μεταξὺ τῶν δύο μεγάλων γερμανικῶν δυνάμεων, ἐσυμφωνήθη δὲ ἀμέσως ἀναχωρῆ ἐπὶ τέσσαρας ἐβδομάδας εἰς Νικολσβούργ.

(1) Μάχη τῆς Πρεράου ἢ Ῥοκείνιτζ (Rokeitnitz).

Ἐκστρατεία τοῦ στρατοῦ τοῦ Μείνον.

Ἐνῶ τὰ συμβάντα ταῦτα ἐλάμβανον χώραν εἰς τὸ κέντρον τῆς αὐστριακῆς αὐτοκρατορίας, ἡ Πρωσσία ἐκέρδαινε τὰ ἴσα κατὰ τῶν ὁμοσπόνδων τῆς Δύσεως. Μετὰ τὴν ἤτταν τῶν Ἀνοβριανῶν ὁ στρατηγὸς Φαλσκενστέιν (Falckenstein) ἤνωσε τὰς τρεῖς μεραρχίας τοῦ Ρεύερ (Reyer), τοῦ Μαντέουφφελ (Manteuffel), καὶ τοῦ Γοέβεν (Goeben), δύναμιν 53,000 ἀνδρῶν, καὶ τὴν ὠδήγησεν ἀπέναντι τῶν συμμάχων τῶν Αὐστριακῶν, διηρημένῃ εἰς δύο συσσωματώσεις, ὧν ἐκάστη δύναμις εἶχε σχεδὸν 50,000 ἀνδρῶν, εὕρισκόμενων ἔμπροσθεν τῆς Φραγκφόρτης (Frankfort) καὶ πρὸς τὸν ἄνω Μείνον.

Ἡ μία τῶν συσσωματώσεων τούτων, συγκροτουμένη ὑπὸ τῶν Βαυαρῶν, ἀφοῦ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐδίστασαν νὰ βαδίσωσι πρὸς βοήθειαν τῶν Ἀνοβριανῶν, ἀπεφάσισαν τέλος νὰ ἐνωθῶσι μετ' αὐτῶν. Ἀλλὰ, φθάσας εἰς Μείνιγγεν (Meiningen) μόλις τὴν 3 Ἰουνίου ὁ πρίγκιψ Κάρολος τῆς Βαυαρίας, ἔμαθεν ἐκεῖ τὴν περὶ παραδόσεως συνθήκην τοῦ βασιλέως Γεωργίου, καὶ μὴ ἔχων πλέον λόγους νὰ παραστῇ εἰς Γόθαν (Gotha), ὀπισθοδρόμησεν ἀριστερὰ, συνεπέα νέων διατάξεων, πρὸς τὴν Φραγκφόρτην, ὅπως ἐνωθῇ μὲ τὸ 8ον ὁμοσπονδικὸν σῶμα.

Ἐξ ἄλλου ὁ στρατηγὸς Φαλσκενστέιν, συγκεντρῶσας τὴν 1ην Ἰουλίου τὰς τρεῖς μεραρχίας αὐτοῦ εἰς Ἐϊτενάχ (Eisenach), ἔσπευδε πορευόμενος ἐπὶ τὰ πρόσω, ὅπως τεθῇ μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀντιπάλων καὶ τοὺς πολεμήσει κεχωρισμένως. Ὅθεν ἔλαβε τὴν ὁδὸν τῆς Φούλδε (Fulde) καὶ τῆς Χάναου (Hanau)· ἀλλὰ μεθ' ἡμέρας τινὰς ἡ γεινίασις τοῦ Βαυαρικοῦ στρατοῦ πρὸς τὸ ἀριστερὸν αὐτοῦ τῷ ἀνηγγέληθαι διὰ πολλῶν ἀγῶνων πρωτοπορειῶν. Πάραυτα καὶ χωρὶς νὰ

νά διακόψη τὴν πορείαν τοῦ πλείστου μέρους τῶν δυνάμεων αὐτοῦ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Φουλδε, ἀπέσπασεν ἀριστερὰ τὴν μεραρχίαν Γοέβεν. Ἡ μεραρχία αὕτη ἀπώθησε τὸν ἐχθρὸν πλησίον τοῦ Δερμβάχ (Dermbach) [εἰς Ζέλλα (Zella)] καὶ εἰς Βιέσενθαλ (Viesenthal) τὴν 4 Ἰουλίου, ἔπειτα δὲ ἀνέλαβε τὴν πρὸς Φαγκφόρτην πορείαν αὐτῆς.

Ἐν τούτοις ὁ Βαυαρικὸς στρατὸς, ἐπισθοχωρῶν πρὸς νότον, ἔλαβε καὶ πάλιν θέσιν πρὸς τὸ πλευρὸν τῶν Πρώσων, πρὸς τὴν Φραγκωνικὴν Σαάλε (Saale), ἀλλ' ὁ στρατηγὸς Φαλκεστέιν οὐδόλως ἐδίστασε ν' ἀναζητήσῃ αὐτοὺς ἐκ νέου. Τὴν 9 Ἰουλίου ἔφερε τὰς τρεῖς μεραρχίας αὐτοῦ πρὸς τὴν Βρουκεναίου (Brükenau) διήρχετο τὸν ἄνω Ροδανὸν (Hohe-Roen), καὶ τὴν 10ην Ἰουλίου ἀπώθει τοὺς Βαυαροὺς εἰς Βαλδασχάχ (Baldaschach), εἰς Κίτσιγγεν (Kissingen) καὶ εἰς Χαμμελβούργ (Hammelburg).

Ἡ συνάντησις τοῦ 7ου καὶ 8ου ὁμοσπονδιακοῦ σώματος δὲν ἦτο πλέον δεκτὴ πέραν τοῦ Μείνου, διὸ καὶ ὤφειλεν ὁ πρίγκιψ Κάρολος νὰ υποχωρήσῃ πρὸς τὴν Σβεϊνφούρτ (Schweinfurt), ὅπου τὸν ἠκολούθησεν ἡ μεραρχία Μαντέουφελ, ἣτις ἐντὸς ὀλίγου συνήνητσε τὸ λοιπὸν τοῦ Πρωσικοῦ στρατοῦ, πορευομένου πρὸς τὴν Φραγκφόρτην. Ταυτοχρόνως ὁ στρατηγὸς Φαλκενστέιν, ὅπως ἐξαπατήσῃ τὸν πρίγκιπα Ἀλέξανδρον τῆς Ἑσθης, ὅστις διώκει τὸ 8ον ὁμοσπονδιακὸν σῶμα, καὶ τὸν ἐπερίμενε πάντοτε διὰ τῆς ὁδοῦ ἀπὸ Φουλδε εἰς Χανάου, ἐπέμψε πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο μέρος τὴν μεραρχίαν Ρέϋερ· ἔπειτα δὲ διελθὼν τὴν Σαάλε, ἐφέρετο δρομαίως μετὰ τῆς μεραρχίας Γοέβεν ἐπὶ τῆς Ἀσχαφφενβούργ (Aschaffenburg), ἔνθα οὐδεὶς ἐπερίμενεν αὐτόν. Ὁ πρίγκιψ Ἀλέξανδρος τῆς Ἑσθης, ἐξαπατηθεὶς οὕτως, ἔσπευσε νὰ πέμψῃ ἀπέναντι τῶν Πρώσων στρατεύματα, ἅτινα ἐνίκη-

θησαν εἰς Λαουφάχ (Laufach) (13 Ἰουλίου), εἰς Ἀσχαφφενβούργ (14 Ἰουλίου), καὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν τοῦ στρατηγοῦ Φαλκενστέιν εἴσοδον εἰς Φραγκφόρτην τὴν 16 Ἰουλίου. Οἱ ὁμοσπονδιακοί, ἀδυνατοῦντες νὰ ὑπερασπίσωσι τὴν πόλιν, ἠναγκάσθησαν νὰ υποχωρήσωσι πρὸς νότον τοῦ Μείνου καὶ πορευθῶσι πρὸς τὴν Τάουβερ (Tauber), ὅπως ἐνωθῶσι μετὰ τῶν Βαυαρῶν.

Ὁ Πρωσικὸς στρατὸς διέμεινεν ἐπὶ πέντε ἡμέρας εἰς Φραγκφόρτην, ἣν μετεχειρίσθη, ὡς ἕκαστος τὸ γινώσκει, οὐχὶ ὡς πόλιν Γερμανικὴν, ἀλλ' ὡς ξένην κυριευθεῖσαν. Οἱ Πρωσσοὶ δὲν ἤθελον νὰ τὴν συγχωρήσωσι, καθότι ὑπῆρξεν ἡ ἔδρα τῆς Ὁμοσπονδίας, κηρυχθείσης ὑπὲρ τῆς Αὐστρίας. Ἐπειτα ὁ στρατὸς οὗτος, ἐνισχυθεὶς ὑπ' ἄλλων 37,000 ἀνδρῶν, καὶ στρατηγούμενος ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Μαντέουφελ, ἀνέλαβε τὴν 21 Ἰουλίου τὴν καταδίωξιν τῶν Ὁμοσπονδιακῶν. Τὴν 24 Ἰουλίου ὁ στραταγὸς οὗτος συνήνητσε τὸ 8ον ὁμοσπονδιακὸν σῶμα ἐπὶ τῆς Τάουβερ, καὶ νικήσας αὐτὸ εἰς Ταουβερβισχοφσχέιμ (Tauberbischoffsheim), καὶ εἰς Βερβάχ (Werbach), ἐξεβίασεν ἔπειτα τὴν τοῦ ποταμοῦ τούτου διάβασιν. Τὴν 25 Ἰουλίου ἐνίκα ἐκ νέου τὸ σῶμα τοῦτο εἰς Χελμστάττ (Helmstadt) καὶ εἰς Γερχσχέιμ (Gerchsheim). Οἱ Βαυαροὶ, εὐρισκόμενοι τέσσαρα χιλιόμετρα μακρὰν τῆς μάχης εἰς Ροσβρούν (Rosbrunn), δὲν ἔλαβον εἰς αὐτὴν μέρος, ἀλλὰ τέλος προσβληθέντες τὴν 26 Ἰουλίου εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἐξεδιώχθησαν πρὸς τὴν Βυρτσβούργ (Burtsburg), ἣν ὁ Πρωσικὸς στρατὸς ἐκύκλωσε στενωῶς πάραυτα καὶ ἐκανοβόλησε τὴν 27 Ἰουλίου. Ἡ εἰδησις τῆς ἀνακωχῆς τῆς Νικολσβούργ, τὴν 28 Ἰουλίου ἐλθοῦσα, διέκοψε τὰς ἐχθροπραξίας καθ' ἣν στιγμὴν ἤρξαντο διαπραγματεύσεις περὶ παραδόσεως τοῦ φρουρίου Μαρτενβέργ (Marienberg), κειμένου ἀπέναντι

της Βυρτσβούργ. Ἡ ἀναγκωή αὐτὴ ἐξήγαγε τοὺς Ὁμοσπονδιακοὺς ἀπὸ χειρίστης καταστάσεως, διότι διὰ τῆς συνενώσεως τοῦ Πρωσσικοῦ στρατοῦ τοῦ Μείνου μετὰ τοῦ 2ου σώματος τῆς ἐφεδρείας, ὅπερ κατέβη ἀπὸ Χόφ (Hof) πρὸς τὴν Νουρεμβέργ (Nuremberg), ἐμελλον ν' ἀποκοπῶσιν ἀπὸ τῶν χωρῶν, ἃς εἶχον ἐπιφορτισθῆ νὰ καλύψωσι. Κατὰ τεύς ὅρους τῆς συμβάσεως οἱ Πρωῦτοι κατέλαβον τὴν Βυρτσβούργ, εἶχον δὲ πρὶν καταλάβει καὶ τὴν Μαγγεϊμ (Manheim) καὶ τὴν Χείδελβέργ (Heidelberg).

Συνθήκη εἰρήνης.

Ἡ ἐπισφράγισις τῆς εἰρήνης ἠργοπόρησεν ἔνεκα τῶν ἀπαιτήσεων τῆς Ἰταλίας, ἥτις, μ' ὅλας τὰς ἀτυχεῖς ἡμέρας τῆς Κουστόζας καὶ τῆς Λίσσας (Lissa), ἦ κάλλιον εἰπεῖν, δι' αὐτὰς ταύτας δὲν ἤθελε νὰ καταθέσῃ τὰ ὅπλα πρὶν ἢ λάβῃ διὰ νίκης τινὸς ἱκανοποίησιν διὰ τὰς δύο ταύτας ἡττίας αὐτῆς. Τέλος ὅμως ἡ εἰρήνη ἐκλείσθη· αἱ συνθήκαι ὑπεγράφησαν, τὴν μὲν 23 Αὐγούστου εἰς Πράγαν (Prague) μετὰ τῶν δύο μεγάλων Δυνάμεων, καὶ μετὰ τῶν 13 Αὐγούστου καὶ 3 Σεπτεμβρίου εἰς Βερολίνον μετὰ τῶν Πρωσσίας καὶ τῶν λοιπῶν τῆς Γερμανίας Κρατῶν.

Οὐδεὶς ἀγνοεῖ τὰς μεγάλας ἀλλοιώσεις, ἃς αἱ συνθήκαι αὐταὶ παρήγαγον ὑπὲρ τῆς τοπικῆς καὶ τῆς στρατιωτικῆς τῆς Πρωσσίας ἰσχύος. Τὰ εὐτυχῆ ταῦτα ἀποτελέσματα ἐκστρατείας τοσοῦτον συντόμου ὀφείλονται βεβαίως εἰς τὴν φροντίδα μεθ' ἧς ἡ Δύναμις αὐτὴ προπαρεσκεύασεν ἀπὸ πολλοῦ χρόνου πόλεμον, ὅστις, ὡς λέγει ὁ στρατηγὸς Μόλτκε εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς συγγραφῆς αὐτοῦ, «ἦτο ἱστορικὴ ἀνάγκη». Ἄλλ' ἐπίσης ὀφείλονται εἰς τὰς ἐνεργείας τῶν ἀρχηγῶν στρατοῦ, καλῶς ὀργανισμένου καθ' ὅλας τὰς λεπτομερείας αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν ὁρμὴν τῶν στρατιωτῶν, παροξυνθέντων ὑπὸ τῆς ἐπιτυ-

χίας τέλος ὀφείλονται καὶ εἰς τὴν ἰσχυρὴν ὄπλου ἐνσπεύροντος αὐτοῖς πᾶσαν ἐμπιστοσύνην. Ἀλλὰ παραδεχομένων τούτων, δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν ἀπὸ τῆς προσεκτικῆς μελέτης τῆς ἐκστρατείας ταύτης δύο ἀντικείμενα σκέψεως, ἅτινα ὀφείλομεν νὰ μὴ χάσωμεν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν. Εἶναι δὲ πρῶτον, ὅτι ὁ τρόπος τοῦ προσβάλλειν, ᾧ τινι ἐχρῶντο οἱ Πρωῦτοι, ἠδύνατο νὰ παρουσιάσῃ πολλοὺς κινδύνους ἀπέναντι ἐχθροῦ ἐπιχειρηματίου καὶ ἐτοίμου, καὶ δεύτερον ὅτι εἰς ὅλας τὰς στρατηγικὰς καὶ τοπικὰς ἐπιχειρήσεις ἐν Βοημίᾳ οἱ Αὐστριακοὶ, διὰ διαφόρους λόγους καὶ συνεπείᾳ διαφόρων περιστάσεων, ὧν ἕκαστος ἔκτοτε ἠδύνατο νὰ γίνῃ κριτῆς, παραδόξως συνέδραμον εἰς τὰς ἀπροσδοκίτους ἐπιτυχίας τῶν ἀντιπάλων αὐτῶν.

ΔΙΑΤΑΓΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΤΟΥ ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ (1).

Ἐν Πετροπόλει, 49 Φεβρουαρίου 1870 ἀριθ. 31.

Πρὸς ἑπτὰ ἔτην, ὅτε ὠνομάσθη ἀντιπρόσωπος τοῦ Αὐτο-

(1) Διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἡμερησίας διαταγῆς ταύτης ὁ ἀναγνώστης λαμβάνει θετικὴν ἰδέαν τῶν δυνάμεων τῆς Ρωσσίας, ὅσον ἀφορᾷ τὸ πυροβολικὸν αὐτῆς. Ὁ ἀναγνώστης πιθανὸν νὰ θεωρήσῃ ὅτι κακῶς ἐπράξαμεν καταχωρίζοντας τὰς δύο τελευταίας μεγάλας παραγράφους, μνημονευσάσας ἀριθμὸν ὀνομάτων ἀξιωματικῶν τοῦ Ῥωσικοῦ πυροβολικοῦ· τὸν παρακαλοῦμεν ὅμως νὰ μᾶς συγχωρήσῃ, καθόσον ἐν μὲν τῇ πρώτῃ τούτων εὐρίσκειται τὸ μεγαλεῖον τοῦ Ῥωσικοῦ πυροβολικοῦ, ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ καταριθμοῦνται οἱ κατὰ τὰ τελευταία ἔτη προαγαγόντες αὐτό· ἄλλως τε δὲ τοιαύτη οὖσα ἡ διαταγὴ αὕτη μεταφράσθη εἰς πλείστας γλώσσας. Σ. Μ.

κράτορος εἰς τὸν Καύκασον καὶ ἀρχηγὸς τοῦ Καυκασίου στρατοῦ, παρέδωκα κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Αὐτοκράτορος, ἐν τῇ ιδιότητί μου, ὡς μέγας ἀρχὼν τοῦ πυροβολικοῦ, τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ εἰς τὸν βόθηόν μου, τὸν στρατηγὸν ὑπασιπτιὴν Βαραντσώβ. Ἐκτοτε, καὶ περ ἀπομειμακρυσμένος, οὐδέποτε ἐπαυσάμην παρακολουθῶν μετὰ πλείστου ἐνδιαφέροντος τὰς προόδους τοῦ πυροβολικοῦ, ὅπερ πάντοτε ἠγάπησα.

Ἀναλαβὼν πρὸ τριῶν ἤδη μηνῶν, κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μεγαλειότητος, τὴν ἄμεσον διεύθυνσιν τοῦ πυροβολικοῦ, ἠδυνήθην ἐν τῷ χρονικῷ τούτῳ βραχεῖ διαστήματι νὰ ἐξετάσω ὁ ἴδιος τὰ προσκτηθέντα ἀποτελέσματα καὶ ἴδω ἐκ τοῦ σύνεργους τὴν παροῦσαν κατάστασιν τοῦ ὄπλου τούτου.

Κυρίως προσέσχον ἐπὶ τῶν ἐξῆς ἀντικειμένων·

1ον. Ὁλόκληρον τὸ πεδινὸν πυροβολικὸν προσεκτίσαστο νέον τελειοποιημένον ὑλικόν, εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὁποίου πολὺ συνετέλεσεν ἢ ἐν τοῖς χυτηρίοις ἡμῶν κατασκευὴ ὀρειχαλκίνων κανονίων τῶν 4 καὶ τῶν 9 ὀπισθογεμῶν, ὧν ἡ κατασκευὴ εἰδικῶς ἐμελετήθη εἰς τὸ πυροβολικὸν ἡμῶν. Ταύτην τὴν στιγμὴν τὸ πεδινὸν πυροβολικὸν παραλαμβάνει σιδηροῦς κιλλίβαντας, ὧν τὰ τελευταῖα πρότυπα διακρίνονται ἐπὶ τῇ ἀπλότητι καὶ τῇ στερεότητι. Ἡ ῥιπὴ τῶν πεδινῶν τηλεβόλων φαίνεται μέλλουσα νὰ κερδίσῃ ὡς πρὸς τὴν εὐστοχίαν διὰ τῆς εἰσαγωγῆς νέου βλήματος, ὅπερ, διατηροῦν ἔλας τὰς ιδιότητας τῶν ἐκρηκτικῶν ὀβουζίων μετὰ πυροσωλῆνας χροστικούς, ἐπακφέρει τὸ ἀρχαῖον ἀποστρακίζον τῶν σφαιρικῶν βλημάτων.

2ον. Τὸ ὀρεινὸν πυροβολικὸν προσεκτίσαστο τὸ ὀπισθογεμὲς βραδωτὸν κανόνιον τῶν 3.

3ον. Ῥαβδωτὰ ὀρειχάλκινα κανόνια τῶν 24 μετὰ σιδηροῦς κιλλίβαντας, πρὸς δὲ βραδωτοὶ ὄλμοι τῶν 6 δακτύλων ὀπισθο-

γεμεῖς προετάθησαν διὰ τὸ πυροβολικὸν τῆς πολιορκίας καὶ κατασκευάζονται ἤδη εἰς μέγαν ἀριθμὸν.

Οἱ βραδωτοὶ οὔτοι ὄλμοι, οὓς πρῶτον τὸ ἡμέτερον πυροβολικὸν ἐσχέδιασε καὶ κατασκεύασε, ἔσονται βεβαίως ὠφελιμώτατοι οὐχὶ μόνον εἰς τὸ πολιορκητικὸν πυροβολικόν, ἀλλὰ ταυτοχρόνως καὶ εἰς τὸν ἐφοπλισμὸν τῶν φρουρίων. Οὔτοι ἐφωδιάσθησαν μετὰ κιλλίβαντας καλλίστης κατασκευῆς, ἐπιτρέπουσας τὴν ταχεῖαν ἀλλαγὴν τῶν γωνιῶν τῆς ῥιπῆς, διδούσης ἐπίσης τὴν εὐκολίαν τοῦ βάλλειν διὰ πυρῶν καμπύλων καὶ ἐξ εὐθυωρίας. Διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ὄλμων ἐπὶ τῶν κιλλίβαντων αὐτῶν, οὔτοι ἐφωδιάσθησαν μετὰ τροχοῦς καὶ συνεδέθησαν μετὰ τοὺς προτύρτας τῆς πολιορκίας.

Κιλλίβαντες σιδηροὶ καλῆς κατασκευῆς, ὠρισμένοι εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἀρχαίων κιλλίβαντων ἐκ ξύλου, ὀρειχάλκου καὶ χυτοσιδήρου, ἐγένοντο δεκτοὶ διὰ τοὺς λοιποὺς ὄλμους τοῦ ὑλικοῦ τῆς τε πολιορκίας καὶ τῶν φρουρίων. Τὰ ὀβουζία ἔλαβον πυροσωλῆνας ὠρισμένου χρονικοῦ διαστήματος διὰ τὰ ἐπισκῆπτοντα πυρὰ τῶν τηλεβόλων τῆς τε πολιορκίας καὶ τῶν φρουρίων.

4ον. Ὁ ἐφοπλισμὸς τῶν φρουρίων καὶ τῶν παραλίων, ὁ οὐσιώδης οὔτος κλάδος τοῦ πυροβολικοῦ, ἔσεται, τὸ βεβαίῳ μετ' εὐχαριστήσεως, τάχιστα ἀντάξιός πρὸς τὰς σημερινὰς ἀπαιτήσεις τῆς ὑπερασπίσεως. Ἡ παράδοσις βραδωτῶν ὀπισθογεμῶν κανονίων, κιλλίβαντων σιδηρῶν, βλημάτων κτλ. ἐνεργεῖται ἐπιτυχῶς διὰ μέγαν ἀριθμὸν φρουρίων τῆς αὐτοκρατορίας, συνεπῶς πρὸς τὸν κατάλογον τοῦ ἐμπρέποντος ἐφοπλισμοῦ δι' ἕκαστον αὐτῶν. Δυσκολίαί οικονομικαὶ καὶ τεχνικαὶ ἀργοποροῦσιν ὀλίγον τὴν ἀγορὰν κανονίων παραλίας μεγαλητέρας ὀλικῆς, προωρισμένων τὴν καταπολέμησιν τῶν θωρηκτῶν πλοίων· ἀλλ' ὅμως ἔχομεν διὰ τὰ μᾶλλον ἐνδιαφέ-

ροντα σημεία τῆς παραλίας ἡμῶν τηλεβόλα τῶν 8 καὶ 9 δακτύλων ἀνταποκρινόμενα εἰς ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις. Τὸ στεφανωτὸν κανόνιον (le canon cerclé) τῶν 9 δακτύλων ἐκ χάλυβος, φερόμενον ἐπὶ τοῦ ἐσχαρωτοῦ κιλλιβάντος τοῦ προτύπου τοῦ 1868, διαχειρίζεται εὐκόλως μ' ὅλον τὸ ὑπερβάλλον αὐτοῦ βᾶρος καὶ τὰς δυσκολίας τοῦ βάλλειν διὰ μεγάλων βλημάτων. Ἡ ἐντελεστάτη κατασκευὴ τοῦ κιλλιβάντος ἐπιτρέπει τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πυρῶν μὲ μικρὸν ἀριθμὸν ὑπηρετῶν.

Τρίποδες, μετοχλίστρα κ.τ.λ. προετάθησαν πρὸς εὐκολίαν τοῦ διαχειρισμοῦ τοῦ ὑλικοῦ ἐν τοῖς φρουρίαις. Ἐντὸς ὀλίγου περιμένεται μέγας ἀριθμὸς τηλεβόλων παραλίας καὶ θαλάσσης ἐκ τῶν ἰσχυροτέρων, ἅτινα ἄχρι τοῦδε εἰσὶ γνωστὰ παρ' ἡμῖν καὶ παρὰ τοῖς ξένοις, καὶ κανόνια χαλύβδινα τῶν 11 δακτύλων, ἐκσφενδονίζοντα ὀβούζια τῶν 550 λιτρῶν μὲ γόμωσιν 90 λιτρῶν πρισματικῆς πυρίτιδος. Τὸ κανόνιον τῶν 11 δακτύλων, ὅπερ ἀντέσχευεν εἰς μέγαν ἀριθμὸν βολῶν, διήγειρεν ἰδιαιτάτως τὴν ἐμὴν προσοχὴν, τόσον διὰ τὴν κατάστασιν αὐτοῦ μετὰ τὴν βολὴν, ὅσον καὶ διὰ τὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ παρήγαγεν ἐπὶ τειχίσματος ὁμοίου ἐκείνῳ τοῦ ἀγγλικοῦ θωρηκτοῦ πλοίου, τοῦ Ἡρακλέους. Τὰ βλήματα τοῦ ἡμετέρου κανονίου τῶν 11 δακτύλων διαπερῶσι καὶ εἰς μεγάλας ἀποστάσεις (μέχρις 800 sagènes) πλάκας 9 δακτύλων, προερχομένας ἀπὸ τῶν καλητέρων καταστημάτων. Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν μεταβολῶν, αἵτινες ἀνάγονται εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, μένει ἡ ἐπίσπευσις τῆς πρακτικῆς λύσεως τῶν ζητημάτων, τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν παραδοχὴν κιλλιβάντων, οἵτινες εὐκολύνουσι τὴν κατάβασιν τοῦ τηλεβόλου ὀπισθεν τοῦ στηθαίου, ὅπως κρύπτηται ἀπὸ τῶν ἐχθρικῶν βολῶν, ὡς καὶ κιλλιβάντων φερόντων πλαστὸν (fictif)

στροφέα, τιθέμενον εἰς τὸ στόμιον τοῦ κανονίου, διὰ νὰ οὐδετερώσῃ τὰ ἐλαττώματα τῶν μεγάλων τηλεβοληθρῶν τοῦ στηθαίου καὶ τῶν θόλων. Τέλος ὀπισθογεμηῆς ραβδωτὸς ὄλμος, δι' οὗ ἀνέλαβον νὰ ὀπλίσωσι μέγαν ἀριθμὸν τῶν ἡμετέρων θαλασσιῶν φρουρίων, ὑπόσχεται εἰς τὰ μέσα τῆς ὑπερασπίσεως νὰ προσθέσῃ πηγὴν βολῆς καμπύλων πυρῶν, προωρισμένων εἰς τὴν καταστροφὴν τῶν καταστρωμάτων τῶν πλοίων.

5ον. Ἡ παραδοχὴ τῆς πρισματικῆς πυρίτιδος δι' ἅπαντα τὰ ραβδωτὰ κανόνια μεγάλης ὀγκῆς κατέδειξεν ὅτι δυνατὸν νὰ ἐλαττωθῇ ὑπερβαλλόντως ἡ καταστρεπτικὴ ἐνέργεια τῶν ἰσχυρῶν γομώσεων ἐπὶ τῶν πυροβόλων, καὶ ταυτοχρόνως νὰ αὐξήσῃ ἡ ἀρχικὴ ταχύτης τῶν βλημάτων, ὅπως δύναται νὰ πολεμῶσι μετ' ἐπιτυχίας ἐναντίων τῶν θωρηκτῶν πλοίων. Ἡ ἐν μεγίστη ποσότητι κατασκευὴ τῆς πυρίτιδος ταύτης ὀργανίσθη ἐν τῷ πυριτοδοποιεῖῳ τῆς Ὀχτας διὰ πιεστηρίων ἐφευρεθέντων καὶ κατασκευασθέντων παρ' ἡμῖν.

6ον. Ἡ ὀργάνωσις ὑλικοῦ τῶν περιβόλων (parcs) ἐπὶ νέων ἀρχῶν ἐπιτρέφει τὴν ἄνευ διακοπῆς χορηγίαν τῶν πολεμειῶν εἰς τοὺς στρατοὺς. Διὰ τῆς ἐφοδιάσεως αὐτῶν μὲ ἀμάξας ῥυμοφόρους καὶ μὲ πᾶν εἶδος χρειωδῆς τοῦ πεδίου πυροβολικοῦ, οἱ περιβόλοι εἶναι ἤδη πάντοτε ἐτοιμοὶ εἰς ἐκστρατείαν, ἐν πρώτῃ ἀνάγκῃ, μὲ ὑλικὸν πλῆρες.

7ον. Ὁρεῖλω νὰ ἐκφέρω ἐπαίνους ἰδίως εἰς τὴν τάσιν τοῦ ἀπαλλαγθῆναι τῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν παραγγελιῶν περὶ ὀπλισμοῦ. Ἡ δυνατὴ ἀνάπτυξις τῶν τεχνικῶν καταστημάτων ἡμῶν εἶναι διὰ τὸν τόπον τῆς πρώτης σπουδαιότητος. Ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην παρατηρῶ εὐχαρίστως τὴν εἰσαγωγὴν τῆς ἐλευθέρας ἐργασίας εἰς τὸ πλεῖστον τῶν καταστημάτων τούτων· τὴν μεγέθυνσιν τῶν χυτείων τῶν ὀπλοστασιῶν τῆς Πετροπόλεως καὶ τῆς Βοιάνσκης, ὡς καὶ τοῦ πυροβολοεργεστα-

είου τῆς Πετροπόλεως, ἅτινα δύναται χορηγῆται ἐν ὅλῳ ἐτησίῳ 800 βραβδωτὰ κανόνια ὀπισθογεμῆ· τὴν ἐν τῷ χυτηρίῳ τῆς Πετροπόλεως παραδοχὴν χύσεως, κατὰ διαδοχικὰ στρώματα, κανονίων παραλίας βρειχαλκίνων μεγάλης ὀγκῆς, τὴν ἀναδιοργάνωσιν τοῦ πυριτιδοποιείου τῆς Ὀχτας, ἔνθα, διὰ τῆς εὐτυχοῦς ἐφαρμογῆς τῆς μεταδόσεως τῆς κινήσεως διὰ σχοινίων ὁδηγῶν, κατωρθώθη τὸ δύνασθαι ἀπομονώνειν ἕκαστον ἐργοστάσιον καὶ παραλύειν οὕτω τὰ δυστυχήματα τὰ ἐκ τῶν ἐκρήξεων προκύπτοντα· τέλος τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν χρησιμοποίησιν καταστήματος, προωρισμένου εἰς τὴν κατασκευὴν μεταλλίνων φυτεκίων δι' ἅπαντα τὸν στρατόν. Τὸ τελευταῖον τοῦτο κατάστημα, ἐν μικρῷ χρόνῳ ἐτοιμασθὲν, ἠδυνήθη ἤδη ν' ἀναπτυχθῆ ἀρκούντως· παρασκευάζει τὴν σήμερον 300,000 φυτέκια καθ' ἑκάστην, καὶ θὰ δύναται ἐντὸς ὀλίγου νὰ παρασκευάζῃ ἡμισητὸν ἑκατομμύριον, ὅταν τὸ ἐργαστήριον τῶν πυριτοβολῶν τοῦ Βασιλίου-Ὀστρώβ τεθῆ ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ. Τοῦτο χρήζει ἰδιαιτέρας προσοχῆς, διότι ἡ κατασκευὴ φυτεκίων μεταλλίνων δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ εἰσέτι ἐγκατεστημένη οὐδ' εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην. Ἡ τοποθέτησις τῶν διαφόρων τούτων τεχνικῶν καταστημάτων φαίνεται θεραπεύουσα πάσας τὰς ἐπιθυμίας. Ἄπαντα τὰ νεοκαταστηθέντα ταῦτα καταστήματα (κατασκευαστήρια φυτεκίων καὶ χυτήρια κανονίων) λαμβάνουσιν ὄργανισμὸν κανονικὸν καὶ καλὴν διαχείρισιν, ἐνῶ ταυτοχρόνως ἀπλοποιεῖται ἡ οἰκονομικὴ αὐτῶν ὑπηρεσία. Ἐλπίζω ὅτι τὸ πυροβολικόν, εἰς ὃ ἡ πείρα ἐχορήγησε τὰ χρειώδη διδόμενα, θέλει δύνασθαι λίαν ταχέως ν' ἀναδιοργανίσῃ ἅπαντα τὰ τεχνικὰ αὐτοῦ ἰδρύματα, ἰδίως ἐν τῇ οἰκονομικῇ αὐτῶν ὑπηρεσίᾳ, ἐχούσῃ ἀνάγκην ριζικῆς ἀνασκευῆς. Ἀνάγκη, ἄνευ τῆς ἐλαχίστης τοῦ χρόνου ἀπωλείας, νὰ ὀργανωθῆ ἐπὶ ἀρχῶν κανονικῶν ἢ διαχειρίσεως τοῦ

ὀπλοποιείου τῆς Τούλας, ὅπερ θέλει προσαρτισθῆ εἰς τὴν διὰ μηχανικῶν μέσων κατασκευὴν τουφεκίων μικρᾶς ὀγκῆς. Γινώσκω ὅτι ἐδόθη ἡ δέουσα προσοχὴ εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς διαχειρίσεως τοῦ πυροβολικοῦ, καὶ ὅτι τὰ ζητήματα, τὰ σχετικὰ πρὸς βελτίωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων ἐν ταῖς τεχνικοῖς καταστάσεσιν, μελετῶνται ἤδη ἐν τῇ γενικῇ διευθύνσει τοῦ πυροβολικοῦ.

8ον. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ μετασχηματισμοῦ τῶν τουφεκίων ἡμῶν εἰς ταχυβόλα συστήματος Κρουκά ἐξησφαλίσθη εἰς ἅπαντα τὰ ὀπλοποιεῖα καὶ εἰς ἅπαντα τὰ πρόσκαιρα ἐργοστάσια. Ὁ μετασχηματισμὸς οὗτος καὶ ἡ παράδοσις ὀπλων τροποποιημένων ἐνεργεῖται τόσον ταχέως (1), ὥστε εἰς τὰ στρατόπεδα τοῦ θέρους τούτου ἅπαντα τὰ ἐν ἐνεργείᾳ πεζικὰ στρατεύματα ἔξουσιν ὅπλα ταχυβόλα.

9ον. Τὰ τάγματα τῶν ἀκροβολιστῶν ἔλαβον νέον ὄπλον ταχυβόλον, ὅπερ δικαίῳ τῷ λόγῳ θεωρηθήσεται ὡς τὸ ἐντελέστερον πρότυπον τοῦ σημερινοῦ ὀπλισμοῦ τοῦ πεζικοῦ.

10ον. Ὁρίσθη ἤδη τὸ πρότυπον τῶν μυδροβόλων (mirailleuses), ὧν τὸ συνεχὲς πῦρ βάλλει εἰς ἀποστάσεις πολὺ μακροτέρας τοῦ πυρὸς τοῦ πεζικοῦ. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μυδροβόλων, ὡς ἦδη ἔχομεν, εἶναι ἐπαρκὴς ν' ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς ἀνάγκας ἡμῶν ἐν περιπτώσει πολέμου.

11ον. Παρετήρησα ἐπίσης μὲ τὴν ζωηροτέραν εὐχαρίστησίν μου, ὅτι ἡ Ἀκαδημία τοῦ πυροβολικοῦ, ἥτις ἀείποτε ὑπῆρξε τὸ φυτώριον λαμπρῶν ἀξιωματικῶν, ἐτέθη, διὰ τῶν ἐσχάτως γενομένων ἀναμορφώσεων, εἰς κατάστασιν, καθ' ἣν ἡ λύσις ἔλων τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ τεχνικῶν ζητημάτων

(1) Τὰ ὀπλοποιεῖα καὶ λοιπὰ ἐργοστάσια μετασχηματίζουσι 2,000 τουφεκία καθ' ἑκάστην.

ἀσφαλίζεται διὰ τῶν ἔργων τῶν παλαιῶν μαθητῶν τοῦ ἰδρύματος τούτου· ἐπίσης ἔφερον τὴν προσοχὴν μου ἐπὶ τῶν προόδων τῶν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ γενομένων εἰς τὰς παραδόσεις τοῦ τεχνικοῦ μέρους τοῦ πυροβολικοῦ, τὴν μηχανικὴν, τὴν βλητικὴν, καὶ ἐν γένει εἰς πᾶν ὅ,τι ἀπ' εὐθείας ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀρχῶν τῆς ἐπιστήμης. Ἡ ἐφαρμογὴ νέων κανονισμῶν ἐν τοῖς ἐιδικοῖς σχολείοις τοῦ πυροβολικοῦ, οἵτινες σκοπὸν ἔχουσι τὴν ἀνάπτυξιν τῆς σπουδῆς τῶν πρωτεργατῶν (contre-maitres) τεχνικῶν, πυροτεχνουργῶν καὶ ὀπλοποιῶν, συμπληροῦ τὴν σειρὰν τῶν μέτρων, τῶν ληφθέντων πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐπιτυχίας τῶν ἔργων τῶν τεχνικῶν ἰδρυμάτων ἡμῶν. Τὰ σχολεῖα ταῦτα, ὀργανιζόμενα ἐπὶ νέων βάσεων, ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῆς ἐπιστήμης καὶ ἐπιτρέπουσι τὴν μόρφωσιν καλοῦ προσωπικοῦ πρωτεργατῶν, προωρισμένων εἰς τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἔργων ἐν τοῖς παλαιοῖς καὶ νέοις τεχνικοῖς ἰδρύμασι τοῦ πυροβολικοῦ. Τὰ σχολεῖα τῶν ὀπλοποιῶν, ἅτινα καθιδρύθησαν ἤδη, ἔσονται εἰς κατάστασιν νὰ πληρώσωσι κενὸν λίαν αἰσθητὸν, χορηγοῦντα ἐργάτας διὰ τὰ τῶν συνταγμάτων ἐργοστάσια, ὧν ἡ καλὴ κατάστασις εἶναι τόσον ἐπιθυμητὴ ἕνεκεν τῶν ἐπιπεπραγμένων μεταβολῶν εἰς τὸν ὀπλισμὸν.

12ον. Προβλέπω μετ' εὐχαριστήσεως τὴν ἐν μικρῷ χρονικῷ διαστήματι ὀργάνωσιν, καθ' ὅλην τὴν Ῥωσσίαν, πολυγώνων ἀσκήσεως, ὀργάνωσιν, ἧς τὰ θεμέλια ἔστησα ἐγὼ αὐτὸς διὰ τῆς μορφώσεως τῶν πολυγώνων τοῦ Κρασνόε-Σέλο, τῆς Μόσχας καὶ τῆς Βαρσοβίας. Τῇ ὥρᾳ ταύτῃ αἱ περιφέρειαι τοῦ Καυκάσου, τῆς Καρχὸβ καὶ τῆς Ῥίγας ἀπέλαυσαν ἤδη τοιαῦτα λίαν ἐπωφελεῖ ἰδρύματα· αἱ δὲ τῆς Ὀδησσοῦ, τῆς Βίλνας καὶ τοῦ Καζάν ἔξουσι τοιαῦτα ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους. Ἡ διὰ τῆς ἐπιτυχίας στερεθεῖσα ἀνάπτυξις τῶν μέ-

τρων, τῶν προωρισμένων εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῆς εἰδικῆς ἐκπαίδευσεως τοῦ πυροβολικοῦ, μοὶ χορηγεῖ πλήρες δικαίωμα ἐλπίδος ὅτι τὸ σπουδαῖον ζήτημα τῆς μᾶλλον δυνατῆς ὀργανώσεως τῶν σχολείων τῶν ὑπαξιωματικῶν, εἰς τὰς περιφερείας τοῦ πυροβολικοῦ, θέλει λάβει ἐπίσης λύσιν εὐχάριστον.

Ἀφίνων ἤδη τὴν διεύθυνσιν τοῦ πυροβολικοῦ, ἧτις προσαίρως μοὶ ἐνεπιστεύθη, ἐθεώρησα καθήκον δικαιοσύνης νὰ ἐκφράσω τὸ μέγα ἐνδιαφέρον, ὅπερ λαμβάνω εἰς τὰς προόδους, ἃς ἐποίησατο τὸ ὄπλον τοῦτο κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Μετ' εὐχαριστήσεως δρᾶττομαι τῆς εὐκαιρίας τοῦ ἐκφράσαι τὴν ἐγκάρδιον εὐγνωμοσύνην μου εἰς τὸν βοηθόν μου, τὸν ὑπασπιστὴν στρατηγὸν Βαραντσώβ, ὅστις ἐπιδιώκει μετὰ τοσοῦτου ζήλου καὶ τοσαύτης ἐπιτυχίας τὴν πραγματοποιήσιν τῶν ἀναγκαίων μεταβολῶν, ὧν αἱ βάσεις ἐτέθησαν καθ' ἣν ἐποχὴν, ἐν τῇ ιδιότητι αὐτοῦ ὡς ἀρχηγοῦ τοῦ ἐπιτελείου τοῦ μεγάλου ἄρχοντος τοῦ πυροβολικοῦ, ἦτο ὁ ἄμεσος συνεργάτης μου καὶ ἐξετέλει τὰς ὀδηγίας μου διὰ τὴν τελειοποίησιν τῶν διαφόρων κλάδων τοῦ πυροβολικοῦ—ἐπίσης δὲ τὰς ἰδιαιτέρας εὐχαριστίας μου πρὸς τοὺς κυριωτέρους τῶν ἀξιωματικῶν, αἵτινες συντρέχουσιν αὐτὸν, ἦτοι πρὸς τὸν στρατηγὸν Ἰαφιμοβίτς, ἐπιθεωρητὴν τῶν πυριτοποιεῖων πρὸς τὸν ἀντιστράτηγον Ῥιέζβ, πρόεδρον τῆς ἐπὶ τοῦ ὀπλισμοῦ τοῦ στρατοῦ ἐπιτροπῆς πρὸς τὸν ἀντιστράτηγον Ὀδινέτς, ἐπιθεωρητὴν τῆς παραλαβῆς τῶν τηλεβόλων ἡμῶν καὶ τῶν πολεμοφοδίων τῶν κατασκευαζομένων ἐν τοῖς ἰδρύμασι τοῦ σώματος τῶν ὑπονομοποιῶν πρὸς τὸν στρατηγὸν Γαδολίνην, ἐπιθεωρητὴν τῶν ὀπλοστασίων πρὸς τὸν ἀντιστράτηγον Πλάτωβ, διευθυντὴν τῆς Μιχαηλείου Ἀκαδημίας τοῦ πυροβολικοῦ πρὸς τὸν ἀντιστράτηγον Σολοβστῶβ καὶ τὸν στρατηγὸν Φριέδην, βοηθόν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς γενικῆς διευθύνσεως τοῦ πυροβολικοῦ πρὸς

τὸν συνταγματάρχην Βελιάιεβ, διευθυντὴν τῶν ὑποθέσεων τοῦ κομητάτου τοῦ πυροβολικοῦ· πρὸς τὰ διαρκῆ μέλη τοῦ κομητάτου τούτου· πρὸς τοὺς προϊσταμένους τῶν διαφόρων κλάδων τῆς διευθύνσεως, καὶ πρὸς ἅπαντας τοὺς ἀρχηγούς τῶν πυροβολικῶν σωμάτων, διὰ πᾶν ὅ,τι διεπραξάντο πρὸς τὴν πρόδον τοῦ πυροβολικοῦ· ἐπίσης πρὸς τὸν ἀντιστράτηγον πρίγκιπα Μασσάλσκυ, διοικητὴν τοῦ πυροβολικοῦ τῆς φρουρᾶς καὶ τῆς στρατιωτικῆς περιφερείας τῆς Πετροπόλεως, διὰ τὴν λαμπρὰν κατάστασιν τῶν σωμάτων τῶν ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ, περὶ ἧς ἠδυνήθη νὰ βεβαιωθῶ αὐτοπροσώπως κατὰ τὴν ἤδη ἐν Πετροπόλει διαμονήν μου.

Φρονῶ ὅτι ἐν τῇ διαταγῇ τῆς ἡμέρας τοῦ πυροβολικοῦ ὀφείλω νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς, ὧν αἱ ἐπιστημονικαὶ ἐρευναι καὶ τὰ λοιπὰ ἔργα ἔφερον τὸ πυροβολικὸν ἡμῶν εἰς τὴν τὴν σήμερον ὑπάρχει κατάστασιν, ἥτοι πρὸς τὸν ἀντιστράτηγον Φέρμαν, διὰ τὴν εὐτυχεῖ λύσιν ζητημάτων, εἰς τὸν ὄπλισμόν τῶν φρουρίων καὶ εἰς τὸν ὄργανισμόν τοῦ πυροβολικοῦ ἀναφερομένων· πρὸς τὸν στρατηγὸν Μαυέσκι διὰ τὰ ἐπιστημονικὰ αὐτοῦ ἔργα περὶ τῶν τηλεβόλων καὶ περὶ τῶν βλητικῶν ζητημάτων· πρὸς τὸν στρατηγὸν Γαδολίνην διὰ τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ ἐρεῦνας περὶ τὴν δέσιν κανονίων καὶ διὰ τὸ ἄμεσον μέρος τὸ ὅποιον ἔλαβεν εἰς τὸν νέον ὄργανισμόν τῶν τεχνικῶν ἰδρυμάτων τοῦ πυροβολικοῦ· πρὸς τὸν καθηγητὴν Βυσχεγράδσκυ διὰ τὸ σχέδιον καὶ τὴν κατασκευὴν τῶν μηχανημάτων τοῦ πυριτιδοποιείου τῆς Ὀχτας, διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν πιεστηρίων τῶν χρησιμευόντων εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς πρισματικῆς πυρίτιδος, καὶ διὰ τὰ μηχανικὰ αὐτοῦ ἔργα καθ' ἣν ἐποχὴν ὀργανίζοντο τὰ ἐργοστάσια τῶν κατασκευῶν· πρὸς τὸν συνταγματάρχην Σχραμτχέγκο διὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, τὰ στε-

φθέντα διὰ πλήρους ἐπιτυχίας καὶ ἀναγόμενα εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν βραδωτῶν ὀρειχαλκίνων ὀπισθογεμῶν κανονίων, καὶ διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν ἐργοστασίων τῶν κανονίων, καὶ διὰ τὴν ἀξιοσημείωτον ἀνάπτυξιν, τὴν δοθεῖσαν εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ ὀπλοστασίου, τοῦ ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ· πρὸς τὸν συνταγματάρχην Γορλώβ διὰ τὴν παραγωγὴν ἐνὸς προτύπου τουφεκίου μικρᾶς ὀλκῆς καὶ ἑτέρου φυσεκίου μεταλλίνου, διὰ τὴν ἐνεργὸν ἐπιτήρησιν αὐτοῦ εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν τουφεκίων, τῶν προωρισμένων διὰ τὰ τάγματα τῶν ἀκροβολιστῶν, καὶ διὰ τὴν τελειοποίησιν τῶν ταχυβόλων κανονίων· πρὸς τὸν συνταγματάρχην Μεϊγαλόβσκυ διὰ τὰ σχέδια αὐτοῦ βλημάτων καὶ πυροσωλήνων κρουστικῶν ἐπὶ χρόνῳ ὀρισμένῳ· πρὸς τὸν συνταγματάρχην Σεμενώβ διὰ τὴν λαμπρὰν κατασκευὴν τῶν κιλλίβαντων τῶν κανονίων παραλίαις καὶ τῶν ὀπισθογεμῶν ὀλμων· πρὸς τὸν συνταγματάρχην Φίσχερ διὰ τὸ σχέδιον αὐτοῦ περὶ κιλλίβαντος προωρισμένου διὰ τὸ πεδινὸν πυροβολικὸν καὶ διὰ τὰ μυδροβόλα· πρὸς τὸν λοχαγὸν Πατσεβίτς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτοῦ εἰς τὸν ὄργανισμόν τῆς εἰς μέγα ποσὸν κατασκευῆς μεταλλίνων φυσεκίων· πρὸς τὸν λοχαγὸν Β'. τάξεως Δοροστχέγκο διὰ τὸ σχέδιον αὐτοῦ περὶ κιλλίβαντος τῶν ὀλμων· καὶ πρὸς τὸν ὑπολοχαγὸν Μιασσοϊεβῶβ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὄργανισμοῦ τῆς κατασκευῆς τῶν μηχανημάτων τῶν ὀπισθογεμῶν κανονίων.

Αἱ πρόοδοι τοῦ ἡμετέρου πυροβολικοῦ ἔσονται ἀείποτε τῶν φιλιτέρων μοι εὐχῶν.

Ὁ μέγας ἄρχων τοῦ πυροβολικοῦ
ΜΙΧΑΗΛ.

(Ἐκ τοῦ ρωσικοῦ «Ἀπομάχου» καὶ γαλλικῆς αὐτοῦ μεταφράσεως.)

ΜΕΛΕΤΑΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΓΗΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ
ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΥΤΩΝ. (*)

ΙΒ'.

Στρατιωτική εκπαίδευσις.—σχολή Ευελπίδων.

Οί εν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ τῶν Ευελπίδων εισηρχόμενοι νέοι, πληρώσαντες τὰς συνθήκας εισόδου δι' ἐπιτυχίας κατὰ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις, εκπαιδεύονται ἐν αὐτῇ περὶ τὰ στρατιωτικά, καὶ ἐξέρχονται εἰς τὸν στρατὸν ὡς ἀνθυπασπισταί.

Τὸ διὰ τοῦ Β. διατάγματος τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1866 ὀνομαζόμενον προσωπικόν, μ' ὄλας τὰς δοκιμασίας, ἃς ἔκτοτε ὑπέστη ἢ ὑπάρξῃς τῆς σχολῆς ταύτης, ἔμεινε τὸ αὐτὸ, ἐξαιρέσει τῶν ἐξῆς τροποποιήσεων. Ὁ ὑποδιοικητὴς τῆς σχολῆς, διατελῶν ἀξιωματικὸς ἀνώτερος, ἀνέλαβε καὶ τὴν προεδρείαν τοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου, καταργηθείσης τῆς θέσεως λοχαγοῦ προέδρου διὰ τῆς βασι. ἀποφάσεως τῆς 7 Ἰουλίου 1868. προσέτι προσετέθη εἰς τὸ προσωπικόν εἰς ἀνθυποφαρμακοποιὸς διὰ τοῦ Β. διατάγματος τῆς 16 Νοεμβρίου 1866.

Ἐπομένως ἡ δύναμις τῆς σχολῆς ἔχει ὅπως καὶ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ἦτοι

Προσωπικὸν διοικητικόν.

- 1 ἀνώτερος ἀξιωματικὸς διοικητὴς· ἐν τῷ προϋπολογισμῷ σημειοῦται συνταγματάρχης, ὅστις δικαιοῦται ἵππου.
- 1 ἀνώτερος ἀξιωματικὸς ὑποδιοικητὴς, διευθυντὴς τῶν σπουδῶν καὶ πρόεδρος τοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου· εἰς τὸν προῦπολ. σημειοῦται ταγματάρχης.

(*) Ἴδε προηγούμενον φυλλάδιον.

- 1 ὑπολοχαγὸς ὑπασπιστῆς.
 - 1000 » » οἰκονομίας μ' ἐπιμήθιον κοπῆς.
 - 3 ὑπολοχαγοὶ ἐπιθεωρηταί.
 - 1 ἐπίτροπος.
 - 1 ἀνθυποφαρμακοποιός.
 - 000 Προσωπικὸν διδασκτικόν.
 - 19 καθηγηταί· τούτων κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν ὑπάρχουσι ταγματάρχαι 2, λοχαγοὶ α. τάξεως 3, λοχαγοὶ β'. τάξεως 3, ὑπολοχαγοὶ 5. Καθηγηταὶ πολῖται α. τάξεως 4, καθηγηταὶ πολῖται β'. τάξεως 2.
 - 3 διδάσκαλοι.
 - 000 Προσωπικὸν ὑποδεέστερον.
 - 1 ἀνθυπασπιστῆς οἰκονομίας, βοηθὸς τοῦ οἰκονόμου.
 - 1 ἐπιλοχίας οἰκουρός.
 - 1 » γραφεὺς τοῦ ὑπασπιστοῦ.
 - 2 ἐπιλοχίαι θυρωροί.
 - 2 σαλπικηταί.
 - 8 στρατιῶται ἢ ἀπόμαχοι διὰ τὴν περιποίησιν τῶν μαθητῶν καὶ τοῦ καταστήματος.
 - 40 μαθηταὶ Ευελπίδες.
- Αἱ δαπάναι τῆς σχολῆς τῶν Ευελπίδων εἶναι ὡς ἐξῆς·
Μισθὸς ἀξιωματικῶν καὶ πολιτικῶν καθηγητῶν.....	94,760
Ἀφαιρεῖται ἡ νενομ. κράτησις....	4,760
ὑπόλοιπον.....	99,000
Μισθὸς ἀνδρῶν στρατοῦ.....	6,385,08
Ἀφαιρεῖται ἡ νενομ. κράτησις ἀνθυπ.	36
ὑπόλοιπον.....	6,349,08
Τὸ ὅλον.....	96,349,08

Ἐκ μεταφορᾶς	96,349,08
Τροφαί.—40—60 μαθητῶν	24,000
2,190 μερίδες ἄρτου τῶν ὑπαξιωμα- τικῶν καὶ στρατιωτῶν, πρὸς 24 λ.	527,60
Ὀπλισμός.—40 μαθητῶν πρὸς 1,20	48
Ἰματισμός.—40 μαθ. πρὸς 100 δρ.	4,000
Στρατωνισμός.—Ἀντικατάσεις καὶ συντήρησις σκευῶν στρατωνισμοῦ καὶ καθαριότητος 40 μαθητῶν, πρὸς 50 δρ.	2,000
Νοσηλεία.—Διὰ φάρμακα καὶ λ.	1,500
Θεία λατρεία.—Πρὸς 30 δρ. κατὰ μῆνα	360
Ἐξ ὁδῶ ἐκπαιδεύσεως.	
Διὰ βιβλία καὶ ἐργαλεῖα εἰς ἐφαρμογὴν	4,000
Γραφικὴ ὕλη 40 μαθητῶν πρὸς 70 δρ.	2,800
Ὀλικῶς	135,584,68
Ἀφαιροῦνται διὰ κενὰς θέσεις καθηγη- τῶν δραχ.	25,584,68
ὑπόλοιπον	110,000
Ἐάν εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο, τὸ δεικνύον τὴν δαπάνην τῆς σχολῆς τῶν Εὐελπίδων, προσ- θέσωμεν	
Ὅσα προϋπολογίζονται εἰς δαπάνας δι- δασκομένων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ	10,000
Ὅσα προϋπολογίζονται διὰ τὰ σχολεῖα στρατοῦ	6,000
ἔχομεν δρ.	126,000
διὰ τὸ σύνολον τῆς ἐν τῷ στρατῷ ἐκπαιδεύσεως.	

Π'.

Διαθέσιμοι.

Κατὰ τὸν περὶ καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν νόμον τῆς 7 Μαρτίου 1851 ὑπὸ στοιχείου ΡΟΗ', ἄρθρον 3, ἐδάφιον β', ἡ διαθέσιμότης ὑπάρχει διὰ τοὺς στρατηγούς, τοὺς συνταγματάρχας ὅλων τῶν σωμάτων ἢ ὀπλων καὶ διὰ τοὺς ἀξιωματικούς τοῦ σώματος τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν, ὅταν προσκαίρωις μένωσιν ἄνευ ὑπηρεσίας.

Ἐπίσης μεταφέρονται εἰς διαθέσιμότητα διὰ τοῦ Συντάγματος (ἄρθρου 71) οἱ ἐν ἐνεργείᾳ ἀξιωματικοί, οἱ ἐκλεχθέντες βουλευταί, καὶ μένουσιν εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην μέχρι τῆς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἀνακλήσεως αὐτῶν.

Ἀπὸ τῶν διατάξεων τούτων πηγάζουσιν οἱ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναφερόμενοι διαθέσιμοι, ἧτοι

- 3 ἀντιστράτηγοι.
- 2 ὑποστράτηγοι.
- 4 συνταγματάρχαι.
- 3 ἀντισυνταγματάρχαι.
- 7 ταγματάρχαι.
- 14 λοχαγοί.
- 3 ὑπολοχαγοί.

36 τὸ ὅλον.

Ὁ μισθὸς αὐτῶν ἀνέρχεται ἐτησίως εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 118,956

Ἀφαιρεῖται ἡ νεομ. κράτησις καὶ κεναὶ
θέσεις 10,936

ὑπόλοιπον 188,020

ΙΔ'.

Ἀρχοί.

Τὸ ἔλρον τῶν ἐν ἀργίᾳ διὰ διαφορῶς λόγους διατελούντων εἶναι, ὡς ἀναφέρει ὁ προϋπολογισμὸς,

9 ἀντισυνταγματάρχαι.	
5 ταγματάρχαι.	
6 λοχαγοί.	
4 ὑπολοχαγοί.	
4 ἀνθυπολοχαγοί.	

28. Τούτων ἡ ἐτήσια εἰς μισθὸν δαπάνη εἶναι 42,660

Ἀφαιρεῖται ἡ νενομ. κράτησις 820

Ὑπόλοιπον 41,840

Ὁ προϋπολογισμὸς ἐπιπροστίθῃσιν ὅτι, καταργηθησομένων θέσειών τινων, μεταφερθήσονται εἰς ἀργίαν καὶ

1 ταγματάρχης τοῦ μηχανικοῦ.	
1 » » πυροβολικοῦ.	
1 λοχαγὸς » »	
1 ὑπολοχαγὸς » »	

ΙΕ'.

Ὑπεράριθμοι.

Ἄλλ' ἐκτὸς τοῦ μέχρι τοῦδε μνησθέντος προσωπικοῦ, προκύπτοντος ἐκ τῶν διαφορῶν ὀργανικῶν διαταγμάτων, ἀπὸ τῆς μεταπολιτεύσεως ἐνεγράφη εἰς τὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ νέα στήλη, ἡ τῶν ὑπεραρίθμων, οἵτινες εἶναι ἀνθυπασπισταὶ καὶ λοιποὶ ὑπαξιωματικοί.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπεραρίθμων ἀνθυπασπιστῶν, ὁσημέραι ἐλαττούμενος διὰ προβιασμοῦ εἰς τὸν βαθμὸν ἀνθυπολοχαγοῦ ἐν τῷ στρατῷ εἰς τὰ σχετικὰ σώματα πρὸς κατοχὴν

θέσειων αὐτῶν, τὴν σήμερον, κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν, περιρίζεται εἰς

13 ἀνθυπασπιστὰς ὑπεραρίθμους τοῦ πυροβολικοῦ

13 » » τοῦ ἱππικοῦ

49 » » τοῦ πεζικοῦ

3 ἀρχιμουσικούς

78

Τὸ ἔλρον τῆς μισθοδοσίας αὐτῶν ἀνέρχεται ἐτησίως εἰς τὸ πᾶσιν δρ. 94,560

Ἀφαιρεῖται ἡ νενομισμένη κράτησις 2,360

ὑπόλοιπον 92,200

Ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ὑπεραρίθμων ὑπαξιωματικῶν, οἷος ὑπάρχει εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἐγγεγραμμένος, εἶναι

1 ἀνθυπασπιστῆς οἰκονομίας διαχειριστῆς.

155 ἐπιλοχίαι.

50 λοχίαι.

19 δεκανεῖς.

225 τὸ ἔλρον.

Ἡ δὲ πρὸς συντήρησις αὐτῶν δαπάνη ἔχει ὡς ἑξῆς:

Μισθὸς τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ 1,440,00

Ἀφαιρεῖται ἡ νενομ. κράτησις 32,60

ὑπόλοιπον 1,407,40

Μισθὸς τῶν ἐπιλοχιῶν 71,284,50

» τῶν λοχιῶν 14,235

» τῶν δεκανέων 4,577,10

τὸ ἔλρον 19,504,00

Διὰ τίμημα 81,760 μερίδ. ἄρτου πρὸς 24 λ. 19,622,40

Ἡμέραι καταθέσεως ἱματισμοῦ 81,760

πρὸς 20 λεπ. 16,352,00

τὸ ἔλρον 127,478,40

Ἐπομένως τὸ ὅλικόν τῆς δαπάνης διὰ τοὺς ὑπεραριθμοὺς εἶναι

διὰ μὲν τοὺς λοιποὺς ἀνθυπαπιστάς	92,200,00
διὰ δὲ τοὺς ὑπαξιωματικούς	127,478,40
τὸ ὅλον	<u>219,678,40</u>

Γ.

Αἱ μέχρι τοῦδε διακεκριμένως σημειωθείσαι δαπάναι, λαμβανόμεναι ἐν συνόλῳ, ἔχουσιν ὡς ἑξῆς

α) *Πεζικόν*. — Εἰς μισθοὺς (ἀφαιρέσει τῶν μεταβιβαζομένων εἰς νοσηλείαν), εἰς τροφάς, κατάθεσιν ἱματισμοῦ, ἵπποφορβὴν καὶ γραφικά 4,037,826,00

β) *Ἴππικόν*. — Εἰς μισθοὺς (ἀφαιρέσει τῶν μεταβιβαζομένων εἰς νοσηλείαν), εἰς τροφάς, κατάθεσιν ἱματισμοῦ, ἵπποφορβὴν καὶ γραφικά 360,056,95

γ) *Πυροβολικόν ἐν γένει*. — Εἰς μισθοὺς, ἐξαιρέσει τῶν τῆς νοσηλείας, τροφάς, κατάθεσιν ἱματισμοῦ, ἵπποφορβὴν καὶ γραφικά 483,901,40

δ) *Μηχανικὸν σῶμα*. — Εἰς μισθοὺς, τροφάς, κατάθεσιν ἱματισμοῦ καὶ γραφικά 129,764,00

ε) *Τάγμα σκαπανέωρ*. — Εἰς μισθοὺς, ἀφαιρέσει τῆς νοσηλείας, τροφάς, κατάθεσιν ἱματισμοῦ, ἔκτακτον φθορὰν ἐνδυμάτων, ἵπποφορβὴν, συντήρησιν ὀπλισμοῦ, ἀντικατάστασιν καὶ συντήρησιν στρατωνισμοῦ, ἐπίσης ἵπποσκευῆς, εἰς ἐργαλεῖα καὶ εἰς σκεύη νεοσυλλέκτων, πρὸς δὲ εἰς γραφικά 126,270,80

5,137,819,15

ἐκ μεταφορᾶς 5,137,819,15

ς) *Ἵπποφορβὴν καὶ γραφικά*. — Εἰς μισθοὺς, ἵπποφορβὴν καὶ γραφικά 114,552,00

ζ) *Ἐξοδα διάφορα*. — Ἦτοι λιθόγραφα, ἐκτύπωσις κανονισμῶν, τηλεγραφήματα, ἀντιμισθία γραφέων, ὑπομνηματάρια ὑπαξιωματικών, καθαριότης καταστήματος ὑπουργείου, συνδρομαὶ ἐφημερίδων, ἅπαντα ἐν τῷ προϋπολογισμῷ συγχωνευθέντα ἐν γενικῷ τίτλῳ «ἐξοδα γραφείου» ἐν ὅλῳ 24,000,00

η) *Διάφοροι κλάδοι ὑπηρεσίας*. — Εἰς μισθοὺς, ἵπποφορβὴν, γραφικά, καὶ ἐξοδα ἰδιαίτερα δικαιοσύνης 448,660,00

θ) *Χωροφυλακὴ*. — Εἰς μισθοὺς, συμπεριλαμβανομένου τοῦ ἱματισμοῦ, εἰς ἵπποφορβὴν, εἰς ἐπιμισθία ἐνωμοταρχῶν, ἐνοίκια, γραφικά, ὀπλισμὸν, ἀποζημιώσεις ἵππων, συντήρησιν καὶ ἀντικατάστασιν ἀποσκευῆς, ἐν ὅλῳ 1,216,400,00

ι) *Λόχος ἀπομάχων*. — Εἰς μισθοὺς, τροφὴν, ἱματισμὸν, συντήρησιν ὀπλισμοῦ, γραφικά 432,068,00

ια) *Στρατιωτικὴ ἐκπαίδευσις*. —

1) Σχολὴ Εὐελπίδων ἐν ὅλῳ	110,000	} 126,000,00
2) Σπουδασταὶ ἐν ἀλλοδαπῇ	10,000	
3) Σχολεῖα στρατοῦ	6,000	

ιβ) *Ἀξιωματικοὶ διαθέσιμοι*. — Εἰς μισθοὺς 108,020,00

ιγ) *Ἀξιωματικοὶ ἀργοί*. — Εἰς μισθοὺς 41,840,00

ιδ) *Ἵπεράριθμοι*. —

1) ἀνθυπασπ.	Εἰς μισθοὺς	92,200	} 219,678,40
2) ὑπαξιωματικοί.	Εἰς μισθοὺς, τροφὴν, ἱματισμὸν	127,478,40	

Τὸ ὅλικόν τῆς δαπάνης 7,569,037,55

ἐκ μεταφορᾶς 7,569,037,35

ΙΕ'. καὶ ΙϚ'.

Ἀλλοίωσις τῶν ἀφορώρων τὰς τροφὰς
καὶ τὸν ἱματισμόν.

α) προσθετέα διὰ τροφὰς.

Ἐπειδὴ ἡ τροφή τῶν ἐν Ἀθήναις σταθ-
μευόντων δὲν ἀντεμείβετο δι' ὅσων ἡδύναντο
οἱ ἄνδρες νὰ καταβάλωσιν εἰς τὸ συσσίτιον
αὐτῶν, διὰ προγενεστέρων διατάξεων ἐχορη-
γήθη εἰς τὴν φρουρὰν Ἀθηνῶν ἐπιχορήγησις
τις. Διὰ διατ. ὑπουργικῆς τῆς 14 Ἰανουαρίου
1853 διατάχθη, ὅπως τὰ μέχρι τῆς ἐποχῆς
ἐκείνης διδόμενα 4 λεπτά δι' ἕκαστον ἄτομον
πρὸς αὔξησιν τοῦ συσσιτίου, χορηγῶνται
ἐν τῷ μέλλοντι παρὰ τοῦ δημοσίου ἐγγρα-
φομένου τοῦ ποσοῦ εἰς τὸν ἐτήσιον προϋπο-
λογισμόν — διὰ διαταγῆς ὑπουργικῆς τῆς 6
Ἀπριλίου 1864 ἡ χορήγησις αὕτη ἐκανόνι-
σθη ἀπλή μὲν δι' ὅλας τὰς φρουράς, διπλή δὲ
διὰ τὰς τῶν Ἀθηνῶν, Σύρου, Παλαμηδίου
καὶ Κερκύρας.

Ἐπομένως προσθετέα δαπάνη

1) Πρὸς βελτιώσιν συσσιτίου	6,000 ἀν-	
δρῶν πρὸς 14,64 κατ' ἔτος . . .	87,840	
2) Διπλή χορήγησις τῆς αὐτῆς		} 131,760,00
βελτιώσεως διὰ τὰς φρουράς Ἀθη-		
νῶν, Σύρου, Παλαμηδίου καὶ Κερ-		
κύρας πρὸς 29,28 λ. διὰ 1,500		
ἀνδρας	43,920	

ὅλικῶς . . . 7,700,797,55

ἐκ μεταφορᾶς 7,700,797,55

β) ἀφαιρετέα εἰς τροφὰς
καὶ ἱματισμόν.

Ἀπὸ τῶν μέχρι τοῦδε προϋπολογισθεισῶν
δαπανῶν ἀφαιρετέα

1) Τροφῆς.

Ἄσα μεταφερτέα εἰς τὸ ἴδιον κεφάλαιον		
Νοσηλεία, ὡς ἐγένετο καὶ διὰ τὸν μισθὸν ἐν		}
ὄλω	44,297,40	
διὰ τυχαίας μεταβολὰς καὶ		}
ἐκπτώσεις τιμῶν (1)	160,000	
	<u>204,297,40</u>	

2) Ἰματισμοῦ.

Ἄσα μεταφερτέα εἰς νοσηλείαν	10,102,40	
Ἄσα διὰ τίμημα ὑπάρχοντος ὑ-		}
λικοῦ	200,000	
τὸ ὅλον	<u>210,102,40</u>	

Ἐπομένως ἀφαιρετέα		
διὰ τροφὰς	204,297,40	} 414,399,80
δι' ἱματισμόν	210,102,40	

Μένει μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν 7,286,597,75

ΙΖ'.

Ἐξοδα γενικά.

Παρὰ τὰς μέχρι τοῦδε μνημονευθείσας δαπάνας ὑπάρχου-
σιν ἕτεροι γενικῆς φύσεως, αἵτινες κανονίζονται βεβαίως ἐπὶ
τῆς ἀριθμητικῆς τοῦ στρατοῦ δυνάμεως, προϋπολογίζονται δὲ
κατ' ἔτος ἀναλόγως. Αἱ δαπάναι αὗται διὰ τὸ ἔτος 1870
ἐκανονίσθησαν ὡς ἑξῆς:

1) Ὀπλισμοὶ καὶ πολεμικὰ ὄπλα.

Διὰ μικρὸν ὕλικὸν καὶ ἐπιμίσθιον ἐργασίας τεχνιτῶν, πυ-

(1) Φρονούμεν ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς δὲν πρέπει νὰ υποθέτῃ ἐνδε-
χομένας μεταβολὰς καὶ ὑποτιμήσεις, ὅπως παρασταθῇ τὸ χρεῖωδες
ποσὸν ἐλάσσον τοῦ πραγματικοῦ.

ροτεχνουργῶν ἔργατῶν, κατ' ἐλάχιστον ἔρον... 60,000,00

2) Στρατωνισμός.

Λαμβανομένης ὡς βάσεως παρουσίας ὑπὸ τὰς σημαίας ὡς ἔγγιστα 8,000 ἀνδρῶν καθ' ἕλον τὸ ἔτος, ὑπολογιζομένων πρὸς 6 δραχ. δι' ἀντικατάστασιν κλινοσκεπασμάτων, κλινῶν κτλ., προϋπολογίζεται ἡ δαπάνη... 48,000,00

3) Ἴπποσκευή.

Δι' ἀντικατάστασιν ἵπποσκευῆς ὡς ἔγγιστα... 5,000,00

4) Ἀποσκευή.

Λαμβανομένης ὡς βάσεως παρουσίας 8,000 ὡς ἔγγιστα κατ' ἔτος, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν εὐζώνων, δι' ἀντικατάστασιν σάκκων, πυριταποθηκῶν, λωρίων κτλ. πρὸς δραχμὰς 4,50, τὸ ἕλον... 36,000:00

Δι' ἀντικατάστασιν 300 καπῶν ὡς ἔγγιστα ἀναγκαίων εἰς τὴν μεταβατικὴν ὑπηρεσίαν, πρὸς δραχμὰς 20 κατ' ἐλάχιστον ἔρον... 10,000

Ἐπομένως τὸ σύνολον τῆς προϋπολογιζομένης ἐτησίου δαπάνης εἰς ἀποσκευὰς, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν 5,000 δραχ. ἃς ὑπελογίσασμεν εἰς τὰς δαπάνας τῆς χωροφυλακῆς ἐν ἔλῳ ληφθείσας, ἀνέρχεται εἰς τὸ ποσὸν δραχμῶν... 46,000

5) Ὀργανα καὶ σάλπιγγες.

Δι' ἀντικατάστασιν μουσικῶν ὀργάνων καθ' ἕλον τὸ ἔτος προϋπολογίσθησαν... 3,000

6) Στερεαὶ χορηγήσεις.

Αἱ στερεαὶ χορηγήσεις εἶναι σταθερὸς τις προϋπολογισμὸς δαπανῶν, ὀριζομένων δι' ἕκαστον ἄτομον ἐτησίως πρὸς ἀναπόφευκτον συντήρησιν εἰδῶν τινῶν εἶναι δὲ αἱ ἐξῆς.

Συντήρησις ὀπλισμοῦ.— Ὑπολογιζομένη πρὸς δραχμὴν μίαν δι' ἕκαστον ἄνδρα, θεωρουμένων καθ' ἕλον τὸ ἔτος πα-

ρόντων ἀνδρῶν 10,000 τὸ ἕλον... 10,000

Συντήρησις στρατωνισμοῦ.— Ὑπολογιζομένη πρὸς δραχ. 5 δι' ἕκαστον ἄνδρα, θεωρουμένων καθ' ἕλον τὸ ἔτος παρόντων ἀνδρῶν ὡς ἔγγιστα 8,000, τὸ ἕλον... 40,000

Συντήρησις ἵπποστασιῶν καὶ ἵπποσκευῆς.— Ὑπολογιζομένη πρὸς δραχμὰς 24 δι' ἕκαστον παρόντα ἵππον, θεωρουμένων παρόντων καθ' ἕλον τὸ ἔτος 500, τὸ ἕλον... 12,000

Συντήρησις νεοσυλλέκτων.— Σκευὴ καθαριότητος 2,500 ὡς ἔγγιστα νεοσυλλέκτων, πρὸς δραχμὰς 2 δι' ἕκαστον, τὸ ἕλον... 5,000

Συντήρησις ὀργάνων καὶ σαλπιγγῶν.— Ὑπολογιζομένων τῶν καθ' ἕλον τὸ ἔτος παρόντων μουσικῶν καὶ σαλπικτῶν ὡς ἔγγιστα 400, ὑπολογιζομένης δὲ τῆς συντηρήσεως τῶν ὀργάνων καὶ σαλπιγγῶν πρὸς δραχμὰς 10 δι' ἕκαστον, τὸ ἕλον... 4,000

Ἐπομένως αἱ στερεαὶ χορηγήσεις ἐν ἔλῳ... 71,000

7) Κατάλυσις.

Αἱ προϋπολογισθεῖσαι δαπάναι καταλύσεως δύνανται γὰρ διαιρεθῶσιν εἰς δύο κατηγορίας, ἥτοι εἰς δαπάνας πραγματικὰς καταλύσεως καὶ εἰς δαπάνας κτιρίων. Καὶ αἱ μὲν πρῶται ἀποτελοῦνται ἐκ τῶν ἐξῆς ἄρθρων τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Συντήρησις οἰκοδομῶν, ὑπολογισθεῖσα εἰς δρ... 60,000

Ἐνοίκια ἰδιωτικῶν οἰκιῶν καὶ ὑδάτων... 65,000

Συντήρησις φυλακείων... 18,000

τὸ ἕλον 143,000

Αἱ δὲ δευτέραι, ἥτοι αἱ δαπάναι ὑπὲρ τῶν κτιρίων εἶναι

Ἀνέγερσις στρατῶνος ἵππικοῦ (διὰ τὸ 1870)... 60,000

ἐκ μεταφορᾶς.....	60,000
Μεταποίησης τῆς κεντρ. στρατ. φαρμακαποθήκης	10,000
Ἐπισκευὴ τῶν ἐν Κερκύρα κτιρίων.....	15,000
τὸ ὅλον	<u>85,000</u>

8) Μετακομίσεις καὶ ὁδοιπορίαι.

Αὗται ὑπελογίσθησαν ὑπὸ δύο κατηγορίας, πρῶτον τῶν κληρούχων, καὶ δεύτερον τοῦ στρατοῦ. Καὶ διὰ μὲν τὴν μετακόμισιν νεοσυλλέκτων καθ' ὅλον τὸ ἔτος 2,500, πρὸς δραχμὰς 8 δι' ἕκαστον, ἔχομεν προϋπολογισμόν 15,000

Διὰ δὲ μετακόμισιν στρατοῦ, χωροφυλάκων κτλ. ἐπιμίθια ὁδοιπορούντων ἀξιωματικῶν παντὸς ὅπλου, δι' ἐπιμίθια πορείας στρατοῦ καὶ ἀποσπασμάτων ἐν γένει..... 140,000
τὸ ὅλον 155,000

9) Νοσηλεία.

Ἐνταῦθα παρατίθενται τὰ ἐκ τοῦ μισθοῦ, τροφῆς καὶ ἱματισμοῦ τῶν ἀνδρῶν κρατούμενα, ὅταν μεταβαίνουσιν εἰς τὰ νοσοκομεῖα πρὸς ἴασιν ἐπομένως, ῥίπτοντες βλέμμα ἐπὶ τῶν μέχρι τοῦδε ἐργασιῶν ἡμῶν, παρατηροῦμεν ὅτι ἀφῆρέθησαν διὰ νοσηλείαν ἀπὸ τῶν μισθῶν

τῶν ὑπαξιωματ. τοῦ πεζικοῦ δρ.	10,000	} 50,000
τῶν ἀνδρῶν » »	40,000	
τῶν ὑπαξιωμ. τοῦ ἵππικοῦ.....	510	} 2,360,90
τῶν ἀνδρῶν » »	1,850,90	
τῶν ὑπαξιωμ. τοῦ πυροβολικοῦ ...	861,10	} 4,621,50
τῶν ἀνδρῶν » »	3,760,40	
τῶν τοῦ τοῦ τάγματος τῶν σκαπανέων ἐν γένει ..	951,30	
τῆς χωροφυλακῆς ἐν γένει.....	6,000	

ἐκ μισθῶν	63,933,70
ἐκ τῶν τῆς τροφῆς κρατηθέντων διὰ νοσηλείαν	44,297,40
	<u>108,231,10</u>

ἐκ μεταφορᾶς	108,231,10
ἐκ τῶν τοῦ ἱματισμοῦ * * *	10,102,40
τὸ ὅλον.....	118,333,50
προστίθεται διὰ προμήθειαν ὑλικοῦ.....	2,627,80
ὀλικῶς.....	<u>120,951,30</u>
ἀφαιροῦνται δι' ὑπάρχοντα ἐφόδια φαρμάκων	40,000
Τὸ σύνολον τῶν τῆς νοσηλείας	<u>80,951,30</u>

III.

Ἀρακεφαλαίωσις.

Ἐκ τῶν μερικῶν προϋπολογισμῶν τῶν διαφόρων σωμάτων τοῦ στρατοῦ εὔρομεν ὅτι τὸ σύνολον τῆς κατὰ μέρος δαπάνης ἀνήρχετο ἐν ὄλῳ εἰς δραχμὰς

7,286,397,75	
Ἐκ τῶν γενικῶς προϋπολογισθέντων ἔχομεν	
δι' ὄπλισμόν καὶ πολεμεφόδια....	60,000
διὰ στρατωνισμόν	48,000
δι' ἵπποσκευὴν	5,000
δι' ἀποσκευὴν μὴ περιλαμβανομένων 5,000 δραχ. τῆς χωροφυλακῆς	46,000
δι' ὄργανα καὶ σάλπιγγας	3,000
διὰ στερεὰς χορηγήσεις.....	71,000
διὰ κατάλυσιν.....	228,000
διὰ μετακομίσεις καὶ ὁδοιπορίας	155,000
διὰ νοσηλείαν	80,951,30
Ὀλικὸν τοῦ προϋπολογισμοῦ.....	<u>7,983,349,05</u>

696,951,30

Συγκρίνοντες τὸν ἐκ τοῦ ὑπουργείου προϋπολογισμόν, ὅστις ἀνέρχεται εἰς τὸ ποσὸν δρ. 7,983,998 πρὸς τὸ ἐξαγόμενον τῶν ἐργασιῶν ἡμῶν .. 7,983,349,05 εὐρίσκομεν διαφορὰν ἐπὶ ἔλαττον δρ. 648,95

Ἡ διαφορὰ αὕτη προκύπτει ἐκ τῶν παρατηρηθεισῶν ἀυξομειώσεων

1) εἰς τὸ πεζικὸν ἐστημειώσαμεν κατ' ἔλαττον . . .	0,25
2) εἰς τὸ τάγμα τῶν σκαπανέων	1,000
3) εἰς τὴν χωροφυλακὴν	600
	1,600,25
4) εἰς νοσηλείαν προσθέσαμεν τὰ τοῦ τάγματος τῶν σκαπανέων	951,30
διαφορὰ ἐπὶ ἔλαττον	648,95

Τὸ σύνολον τοῦτο τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν δύναται νὰ διατεθῇ καὶ ἄλλως, ὡς ἔχει ἐν τῇ βίβλῳ τοῦ ὑπουργείου, ἐὰν ἀπὸ τὰ καθ' ἕκαστα τῶν προϋπολογισμῶν τῶν σωμάτων κ.τ.λ. ἐξαγάγωμεν ἴδια κεφάλαια καὶ ἄρθρα.

Πρὸς συντήρησιν λοιπὸν τοῦ ὑπάρχοντος στρατοῦ, κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1870, ἔχομεν ἀνάγκην δραχμῶν 7,983,349,05, ἐξ ὧν διὰ τὸ ἀκριβέστερον πρέπει ν' ἀραιρέσωμεν μικρὰ τινα κονδύλια, ἀφορῶντα ἐπισκευὰς τινὰς ἐν Κερκύρα, καὶ τινα ἄλλα, ὡς καὶ τὰ τῶν ὑπεραριθμῶν, καθόσον αὐταὶ εἶναι τυχαῖαι καὶ οὐχὶ διαρκεῖς δαπάναι.

Ἐχων τις ὑπ' ὄψιν αὐτοῦ τὰς ἀναγκαῖας ταύτας θεωροῦμενας δαπάνας, δύναται νὰ ἐπιλύσῃ διαφορὰ σπουδαῖα ζητήματα, ἀφορῶντα τὸν ἑλληνικὸν στρατὸν, καὶ ἀποκριθῇ εἰς τὰς ἀμοιβαίας ἀντεγκλήσεις τῶν μὲν θελούντων τὴν διάλυσιν τοῦ στρατοῦ, τῶν δὲ τὴν τροποποίησιν τοῦ ὑφισταμένου στρατιωτικοῦ συστήματος, τῶν δὲ τὰ πάντα θεωρούντων ὡς καλῶς ἔχοντα. Ἐπίσης δύναται τις ἐγκύπτων νὰ κρίνῃ τὸ θέον γενέσθαι οὐχὶ ἀφηρημένως, ἀλλὰ πρακτικῶς, ὅπως ἡ Ἑλλάς δυνηθῇ ἡμέραν τινὰ νὰ στομώσῃ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῆς.

Ἀναμειβρῆτως ὅλα ταῦτα ἀπαιτοῦσι μελέτην βαθεῖαν τῶν καθ' ἡμᾶς καὶ θάρρος πολιτικόν, ὅπως τὰ ἐκθέσῃ τις. Τὸ

ἐφ' ἡμῖν, δὲν θέλομεν ἐκνήσει νὰ συζητήσωμεν τὰ ζητήματα ταῦτα καὶ δώσωμεν ἀφορμὴν, ὥστε οἱ ἡμῶν ἐγκρατέστεροι νὰ προαγάγωσι τὰς κρείττονας αὐτῶν ιδέας ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ τῆς Ἑλλάδος ζητήματος, ὅπερ φρονῶ, ὅτι ἔφειλε διαρκῶς ν' ἀπασχολῇ τοὺς πολιτικούς ἡμῶν ἄνδρας, καθόσον κατὰ τὴν ταπεινὴν ἡμῶν κρίσιν, ἀπόρροιαν ἱστορικὴν, οὐδὲν ἔθνος ἄχρις ὥρας εἶδομεν προαχθὲν ἢ διὰ τῆς σπῆθης καὶ τοῦ πυροβόλου—οὐδὲ μίαν γῆς σπιθαμὴν εἶδομεν παραχωρουμένην οὐδὲ κἂν πωλουμένην ἄνευ βίας ἢ ἀνάγκης στρατιωτικῆς, ἢ χάριν συμμαχίας ἐπὶ ἐνδεχομένῳ πολέμῳ.

Ἐγγραφον ἐν Ἀθήναις 1870. | Β. Ι. ΒΑΛΤΙΝΟΣ, ταγματάρχης τῶν γεν. ἐπιτελῶν.

Προταρτῶμεν δύο πίνακας, τὸν μὲν τῆς ὀλικῆς τῶν ἀξίωματικῶν κατὰ βαθμὸν δυνάμεως, τὸν δὲ τῆς τοῦ στρατοῦ.

Ἀριθμοὶ ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1870.

Κλάδοι.	ὑπουργός	στρατηγός	ἀντιστράτηγοι	ὑποστράτηγοι	συνταγματάρχαι	ἀντισυνταγματάρχαι	λοχαγοὶ		ὑπολογοὶ	ἀνθυπολογοὶ		
							ἀ. τάξ.	β. »				
Μάχιμοι	1	1	3	3	10	41	49	87	80	177	159	
Οἰκονομικοὶ						1	6	8	6	25	37	
Ἵγειονομικοὶ							4	7	4	15	15	
Κτηνίατροι								1	1	1	1	
Φαρμακοποιοὶ								1	2	3	3	
Καθηγ. σχολείου							2	3	3	5	3	
Ἱερεῖς									2	3	3	
	1	1	3	3	10	42	61	106	98	229	217	771

Πολιτικοὶ Καθηγ. Εὐελπίδων	9
Πολιτικὸς ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῶν στρατιωτικῶν	1
	781
Ἄργοι ἐκλείψαντες	3
	784

Δύναμις τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ κατὰ τὸν προϋπολογισμόν τοῦ 1870.

	ἀξιωμα- τικοί.	ὑπαξιω- ματικοί.	κρατιῶται ἀντιστοιχ. αὐτοῖς.	Παρατηρήσεις	Ἴπποι	
					ἀξιωμα- τικοί.	στρατ.
Προσωπικὸν ὑπουργείου ὧν εἰς πολιτικὸς . . .	29	6				
Σῶμα Μηχανικοῦ . . .	40	42			3	
Πυροβολικοῦ καὶ ὀπλοσ. Ἱππαρχία ἀκροβολιστῶν . . .	48	143	729	κεν. θέσ. στρ. 120	24	120
Πεζικοῦ 40 τάγματα . . .	23	69	328	» » » 40	22	345
» Μουσικὴ Ἀθηνῶν . . .	250	930	5,740		30	
» 4 εὐς. τάγματα . . .		37	20			
Τάγμα σκαπανέων . . .	80	304	2,104		4	
Ἱπασπ. καὶ διαγγελεῖς . . .	43	35	206	» » » 25	1	8
Γενικοὶ ἐπιτελεῖς . . .	6				12	
Ἀρχηγεῖον Ἐπτανήσου . . .	1				2	
Ἀρχηγεῖον Ἀθηνῶν . . .	4	2			1	
Φρουραρχεῖον Ἀθηνῶν . . .	12	6			4	
» Ναυπλίου . . .	9	2			1	
» Κερκύρας . . .	7	1				
Ἀνωτ. ὑγειον. ἐπιτροπὴ Νοσοκομείον Ἀθηνῶν . . .	3					
» Ναυπλίου . . .	7	4				
» Λαμίας . . .	3	4				
» Κερκύρας . . .	3	4				
Θεραπευτήρια . . .	6	5				
Κεντρ. φαρμακαποθήκη . . .	2	1				
Οἰκονομικ. ἐπιθεωρητὰ . . .	4	1				
Ἀναθεωρητικὸν κρατοδ. 1. καὶ 2. διαρκῆ κρατοδ. . .	7					
Κεντρ. ἀποθ. ἱματισμ. Στρατιωτικὰ ἀρτοποιεῖα . . .	12	14				
Μετοχικὸν ταμεῖον . . .	5	2				
Στρατιωτικὴ ἐκπαίδευ- σις, ὧν 9 πολιτικοί . . .	3	3				
Χωροφυλακὴ . . .	31	5	40		1	
Ἱππεδοξία . . .	405	326	4,550	» » » 186	89	120
Ἱππεδοξία ἀνθυπασπ. » ὑπαξιωματ. Λόγος ἀπομάχων . . .		78				
Διαθέσιμοι . . .		225				
Ἄρτοι . . .	1	223	87			
Ἄνα κει φηλαίωσις . . .	784	2,476	10,774	ἐν ὅλῳ 371	194	593
Ἄνδρες . . .	14,034					
Εὐέλπιδες . . .	40					
Ἴπποι . . .	787					

ΜΙΓΜΑ ΕΥΦΛΕΚΤΟΝ ΔΙΑ ΤΑ ΒΕΛΟΝΩΤΑ ΟΠΛΑ.

Τὸ πλεόν εὐφλεκτον μίγμα, τὸ ὁποῖον μὲ ἐλαχίστην τρι-
βὴν διὰ σκληροῦ τινος σώματος, δι' ἐλαχίστου κτύπου διὰ
σφύρας, καὶ πολλὰκις διὰ τῆς διὰ σκληροῦ ἀντικειμένου προσ-
ψάσεως, φλέγεται καὶ κροτεῖ καὶ μεταδίδει τὸ πῦρ πρὸς τὰ
πλησίον αὐτοῦ εὐφλεκτα σώματα καὶ μίγματα, συντίθεται,
κατὰ τὴν πρωσσικὴν μέθοδον πρὸς ἀνάφλεξιν τῶν βελονω-
τῶν ὄπλων, ἐκ 4 λοθίων χλωρικῆς ποτάσης, 2 λοθίων
θειούχου στιμμίου, μέλανος, λεπτοτάτου, 1 λοθίου ἀνθέων τοῦ
θείου καὶ ἐκ μιᾶς δραχμῆς ἀνθρακος λειοτάτου. Τοῦτο τὸ
μετὰ μεγίστης προσοχῆς κατασκευασθόμενον φύραμα συμ-
μιγνύεται μετὰ ἐλαχίστου ποσοῦ γομμώδους ἢ ζαχαρωτοῦ
ὑδατος, προσθήκη 5 σταγόνων νιτρικοῦ ὀξέος, καὶ τοῦτο τὸ
παχύρρευστον μίγμα ἐνστάζεται εἰς τὰς θήκας, αἵτινες χρη-
σιμεύουσι διὰ τὰ βελονωτὰ ὄπλα. Ἐὰν ἡ βελόνη, ἥτις
χρησιμεύει πρὸς πρόκλησιν τῆς κρούσεως καὶ τῆς τριβῆς,
πέσῃ μεθ' ὀσμῆς, παραχρῆμα φλέγεται τὸ μίγμα, καὶ δι' αὐ-
τοῦ ἡ πυρίτις. Τοῦτο τὸ τόσον εὐφλεκτον καὶ τόσον ἐμπρη-
στικὸν μέσον δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ πρὸς φλέξιν τῶν
πυραύλων, πρὸς μετάδοσιν τοῦ πυρός, πρὸς φλέξιν τῶν πυρο-
τεχνημάτων, τῶν ὑποβρυχίων πυραύλων καὶ ἐγκαυμάτων,
καὶ δι' ἀπείρους ὁμοίας ἄλλας ἀνάγκας τοῦ βίου.

Ἐπαναλαμβάνομεν ὅμως, ὅτι ἡ σύμμειξις τῶν διαφορῶν
τούτων ὑλῶν πρέπει νὰ γείνη μετὰ μεγίστης προσοχῆς. Ἐκα-
στον τῶν σωμάτων τούτων πρέπει νὰ λειοτριφθῇ πρότερον
χωριστὰ, ἀνευ ἰσχυρᾶς θλίψεως, καὶ ἡ σύμμειξις δεόν νὰ
γείνη διὰ μαχαίριου ξυλίνου, ἢ κάλλιον διὰ πτεροῦ, πρὸς
ἀποφυγὴν ἐλαχίστης τριβῆς ἢ κρούσεως. Ε. ΛΑΝΔΕΡΕΡ.

Η ΕΥΣΠΛΑΓΧΝΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ.

(Διήγημα γηραιού στρατιώτου)

Κατὰ τὴν 6ην Νοεμβρίου 1812, μικρὸν μετὰ τὴν ἀποτέφρωσιν τῆς Βιάντσης, εὐρισκόμεθα ἐν Ῥωσίᾳ. Τοσοῦτον δὲ ἠσθανόμεθα ψῦχος, ὥστε νομίζω ὅτι ὅμοιον δὲν ὑπῆρχεν ἀλαχοῦ τῆς γῆς. Ἐσημαίνομεν τὴν ὀπισθοχώρησιν, οὐχὶ ἀπέναντι τῶν Ῥώσων, οἵτινες ἴσταντο αἰεποτε ἐν σεβασμίᾳ ἀποστάσει ἀφ' ἡμῶν, ἀλλὰ τοῦ ψύχους, τοῦ μόνου ἐχθροῦ, ὃν οἱ Γάλλοι ἀδυνατοῦν νὰ νικήσωσι.

Πρὸ ἡμερῶν πολλῶν μᾶς ἔλεγον ὅτι μικρὸν ἀπείχομεν τοῦ Σμολένσκου, ὅτι ἐκεῖ τέλος ἠδυναίμεθα νὰ θερμάνωμεν τὰ παγερὰ ἡμῶν μέλη, καὶ ὅτι θὰ διενείμετο τότε ἡμῖν μερίς τις ἄρτου μεθ' ἐνὸς ζεύγους ἀρβύλων ἐκάστῃ δυάδι στρατιωτῶν... Φλουαρία! οὐδέποτε ἀρικόμεθα. Ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν μᾶς κατέφθονον ὀπισθεν δμάδες Κοζάκων ὠφείλομεν δὲ νὰ κτυπηθῶμεν, καὶ νὰ κτυπηθῶμεν μὲ γαστέρας κενάς!... ἀλλ' ὁ Γάλλος στρατιώτης, ὅτε ὀσφραίνεται τὴν ὀσμὴν τῆς πυρίτιδος, δὲν πεινᾷ πλέον!

Ἐξ κατὰ συνέχειαν ὥρας ὠδοιποροῦμεν ἀδιακόπως, χωρὶς νὰ διαταχθῇ ἐν μόνον *alit!* ἢ νὰ ἀναπνεύσωμεν κἄν! Δυστυχῆς ὅστις ἤθελε μείνει! Ἐκαστος ἐγίνωσκεν ὅτι ἡ ἀνάπαυλά του αὕτη θὰ τῷ ἐστοίχιζε τὴν ζωὴν. Βίαιος ἀνεμος ἐβράινε μὲ χιόνα τὰ πρόσωπά μας καὶ ἀνὰ πᾶν ἡμῶν βῆμα οἱ πόδες μας προσέκοπτον εἰς τὰ πτώματα τῶν συναδέλφων μας, ἐκπνευσάντων ἤδη ὑπὸ τῆς πείνης καὶ τοῦ ψύχους, οὕτως, ὥστε κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ἐκστρατείαν οὐδεὶς ἦδε· καὶ αὐτοὶ οἱ εὐτράπελοι τοῦ στρατοῦ μας ἐσίγων. Τὸ σῶμα ὅλον ἦν τεθλιμ-

Η ΕΥΣΠΛΑΓΧΝΙΑ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ. 277

μένον καὶ σιγαλέον· ἐφαίνετο ἀδελφότης προσκυνητῶν μᾶλλον, ἢ φάλαγξ Γάλλων στρατιωτῶν ἐκστρατευόντων.

Ὁ λοχαγός μου ἐβάδιζε πρὸ ἐμοῦ· ἦτο κάτωχρος· εἶχε τὸ βλέμμα ἀμαυρὸν καὶ τὰ χεῖλη πελιδνά· βραδέως ἐκίνησε τὸ βῆμα καὶ βράχος ἐκ λευκοῦ ρινομάκτρου, δι' οὗ εἶχε περιδέσει τοὺς πόδας του, ἐβάφη καθ' ὁδὸν αἵματι. Ἐγὼ ἐθεώρουν αὐτὸν σφάλλοντα ἀνὰ πᾶν βῆμα ὡσεὶ οἰνόφυγα, ἰστάμενον ἐπὶ δευτερόλεπτά τινα, καὶ εἶτα καταφθάνοντα τὸ σῶμα, ἀλλὰ δι' ὑπερανθρώπων δυνάμεων. Αἶφνης ἰδοῦ ἴσταται, σφάλλει, στρέφει πρὸς με τὸ βλέμμα καὶ πίπτει!

Καί τοι ἤμην δυσηρεστημένος κατ' αὐτοῦ διὰ δεκαπενθήμερον φυλακίσιν, ποινὴν ἣν μοὶ εἶχεν ἐπιβάλει ἕνεκα μικροῦ τινος παραπτώματος, κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὴν ἐλητημόνησα. Ὁ λοχαγός μου ἦτο ἀνώτερος ἐμοῦ καὶ γενναῖος· ὁ δὲ θάνατός του θὰ ἦτο δυστύχημα ἀληθές εἰς τὸν λόγον. Ὁθεν πλησιάσας αὐτῷ καὶ

— Λοχαγέ! εἶπον, δὲν πρέπει νὰ σταθῆτε αὐτοῦ!

Δὲν μοὶ ἀπεκρίθη, ἀλλὰ μοὶ ἔδειξε τοὺς πυροὺς αὐτοῦ πόδας αἰμοσταγεῖς.

— Λοχαγέ! ἐπανέλαβον, ἐνόσφῃ ἡ καρδία σας πάλλει, ὑπάρχει ἐλπίς· εἰς ἀνώτερος τοῦ βασιλείου δὲν πρέπει ν' ἀφελθῇ ν' ἀποθάνῃ ὡς γυνή!

Οὔτε νῦν μοὶ ἀπήντησεν· ἀλλ' ἀπεπειράθη νὰ σηκωθῇ, καγὼ τὸν ἔλαβον μεταξὺ τῶν βραχιόνων μου καὶ ἐστήριξα αὐτὸν ἐπὶ τῶν κνημῶν του· τότε, ἐρειδόμενος ἐπ' ἐμοῦ, προσεπάθησε νὰ συμβαδίσωμεν, ἵνα φθάσωμεν τὸ σῶμα· ἀλλὰ μόλις δύο ἢ τρία βήματα προβάς, ἰδοῦ πίπτει ἐκ νέου χαμαί, καγὼ συμπίπτω μετ' αὐτοῦ.

— Ριζέτη! μοὶ λέγει, δι' ἀδυνατοῦ φωνῆς, ἀδυνατῶ νὰ προχωρήσω, καὶ τὸ σῶμά μας ἐν τούτοις προβαίνει. Πρόφθασε

σύ, καὶ ἐγκαταλείψον με· ἀλλ' ἄκουσον. . . . Ἐὰν ἐπανίδης τὴν Γαλλίαν, καὶ ἂν τυχὸν διαβῆς ἐκ τοῦ διαμερίσματος τῆς Ἰσέρας, στήθι εἰς τὸ χωρίον Βορέπε, τρία μίλια μίλια τῆς Γρενόβλης ἀπέχον, ἐρώτησον περὶ τῆς καλῆς γραίας Μερλίνης. . . εἶναι μήτηρ μου! Ἐὰν ζῆ ἐναγκαλισθῆτι αὐτὴν ἀντ' ἐμοῦ. . . . καὶ εἶπε αὐτῇ. . . ναί, θέλεις τῇ εἶπει ὅτι ὁ τελευταῖος λογισμὸς μου, ὁ τελευταῖος λογισμὸς τοῦ υἱοῦ τῆς ἦν διὰ τὸν Αὐτοκράτορα καὶ δι' αὐτὴν. . . . εἶτα τῇ ἐγχειρίζεις τὸ βλαάντιον τοῦτο. . . . καὶ τὸ παράσημόν μου. . . .

Τοιαῦται λέξεις μὲ συνεκίνησαν οὕτως, ὥστε ἀκουσίως μου δύο μεγάλαι σταγόνες δακρύων ἐπάγωσαν ἐπὶ τοῦ μύστακος μου.

— Ὅχι, λοχαγέ! ἐφώνησα, ὄχι! μὰ τὸν Δία, ἔχετε ὠραῖον λέγειν, ἐγὼ δὲν σὰς ἐγκαταλείπω. . . . θὰ σὰς σώσω, ἢ θ' ἀποθάνω μεθ' ὑμῶν!

— Ῥιτζέτη, γενναῖέ μου σύντροφε, σοὶ τὸ ἀπαγορεύω αὐστηρῶς ἤκουσες; σοὶ τὸ ἀπαγορεύω ἐν ὀνόματι τῆς πειθαρχίας. . . .

Ἐγὼ δὲν ἀπαντῶ, ἀλλὰ τὸν ρίπτω ἐπὶ τῶν ὤμων μου τοιοῦτον βάρος μὲ ὑπεχρέου νὰ βαδίξω μετὰ κόπου. Διὸ τὸ σῶμα δὲν ὤκνησε νὰ προβῆ ἡμῶν ἐπὶ πολὺ. Κατὰ τὴν αὐτὴν σχεδὸν στιγμὴν εἶδον νέφος Κοζάκων δρομαίως ὀρμῶν ὀπισθεν ἡμῶν, λογχοφοροῦν καὶ ὀλολύζον τὸ διαβολικὸν του οὐβρά. Ὁ λοχαγός μου ὑπέφερε τοσοῦτον δεινῶς, ὥστε οὐδὲν ἔώρα, οὐδὲν ἤκουε, καὶ ἐφαίνετο ὡσεὶ ἀναισθητῶν πρὸς τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον. Ἀποφασισμένος ὡς ἤμην νὰ μὴ τὸν ἐγκαταλείψω, δρᾶττομαι αὐτοῦ ἐκ τῆς ζώνης, τὸν ἐξαπλῶνω χαμαί, τὸν καλύπτω διὰ χιόνος, καὶ εἶτα εἰσδύω ὑπὸ δωδεκάδα νεκρῶν, ἀφίνων ἐλευθέρους μόνον τοὺς ὀφθαλμούς μου, ἵνα βλέπω τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ. Οἱ Κοζάκοι δὲν ὤκνη-

σαν ν' ἀφίχθῃσι μετὰ δύο λεπτὰ ἔνθα ἐκρύβημεν, πάλλοντες τὰς λόγχας τῶν καὶ καταπατοῦντες τὰ πτώματα διὰ τῶν πετάλων τῶν ἵππων τῶν, ἵππων ἀληθῶς ἀγρίων, μὴ ἐχόντων οὔτε τὴν ἀβρότητα, οὔτε τὴν εὐαισθησίαν τῶν Γαλλικῶν ἵππων, καὶ κροτοῦντων τὸν πόδα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν ἀνθρώπων, ὡς ἐπὶ τοὺς λίθους λιθοστρώτου τινὸς ὁδοῦ.

Διάβολε! ἐσκεπτόμην κατ' ἐμαυτὸν, δὲν ἐπεθύμουν ἵππος τις ἐξ αὐτῶν νὰ θωπεύσῃ τὸ πρόσωπόν μου τοιοιουτρόπως! Καὶ σχεδὸν κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ὁ ἐπικατάρατος ποῦς ἐνὸς τῶν ἐν λόγῳ ζώων ἦλθε καὶ ἐστηρίχθη γαλήνιος ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ μου βραχίονος, καὶ. . . κρίκ! συνετρίβη οὗτος ὡς βόπτρον. Καὶ περ δὲ ὁ πόνος ἦν δξύτατος καὶ ἀλγεινός, οὐχ ἦττον ὅμως δὲν ἀνέπνευσα κἂν. Ἦτο εὐκόλον καὶ ἐν τῇ ἀναπνοῇ καὶ ἐν τῷ μικροτέρῳ κινήματι νὰ θανατωθῶ, ἂν καὶ πεπρωμένον ἢ ἐπιθυμία τοῦ ζῆσαι μὲ κατέλαβε! . . .

Ἡ φάλαγξ ἐκείνη τῶν Κοζάκων διεσπάρη ἀκολούθως ἐνθεν καὶ ἐνθεν, ἐφ' ἀπασῶν τῶν διευθύνσεων, καὶ παρ' ἐμοὶ δὲν ἔμεινεν ἢ ἐπικατάρατος τις Ῥώσος, ὅστις καταβάς τοῦ ἵππου, ἤρξατο νὰ ἀπογυμνῶν μετ' ἀδιακρισίας τὸ πτώμα ἀξιωματικοῦ τινος τῶν ἡμετέρων.

Μ' ὄλον τὸ ἄλγος τοῦ βραχίονός μου, ἐδραξάμην διὰ τοῦ ἐτέρου τὸ ὄπλον, καὶ ἐπροχώρησα συρόμενος μετὰ προσοχῆς ἐν μέσῳ τῶν νεκρῶν· εἶτα ἐγονυπέτησα, καὶ ἐπειδὴ καθίστατο δυσχερὴς ἢ ἐπὶ τοῦ ἄρμου τοῦ ὤμου μου ἐπίθεσις τῆς προσωμίδος τοῦ ὄπλου, ἔνεκα τοῦ ὡς ἡμιαπεξηραμμένου φύλλου κρεμαμένου βραχίονός μου, ἐθέμην αὐτὸ ἐπὶ τοῦ μετώπου νεκροῦ τινος καὶ σκοπεύσας καλῶς. . . πάμ! ἰδοὺ ὁ Ῥώσος μου ἐκπέμπει ἀγρίον τινα οὐρλισμὸν, ἀνίσταται ἐφ' ὅσον τὸ ὕψος τοῦ σώματός του τῷ τὸ ἐπέτρεπε, τανύει τοὺς βραχίονάς του, καὶ πίπτει πρηνῆς. . . ἐφρονέθη!

Ἄφου διέφυγον τὸν κίνδυνον τοῦτον, ἠρξάμην ἀνακτῶν ἐν τῇ καρδίᾳ τὸ θάρρος. Ἐξέρχομαι καθ' ὀλοκληρίαν τῆς κρυπτικῆς μου καὶ μεταβαίνω ἀμέσως νὰ ἀνατκάψω τὸν χιονώδη τάφον τοῦ δυστυχοῦς λοχαγοῦ μου. Μόλις εἶδιδε σημεῖα τινὰ ζωῆς ὡς μὴ ὦν νεκρός. Πλειστάκις ἀπέτεινα αὐτῷ τὸν λόγον πλὴν ἀνωφελῶς· δὲν μοι ἀπήντα. Ἠνώεξε τέλος τοὺς ὀφθαλμούς του ἀτόνωσ, καὶ θλίβων μοι ἐπ' ὀλίγον τὴν χεῖρα μοι ἀπήντησε δι' ἐπιθανάτου φωνῆς

— Πήγαινε! . . .

Οὔτε τὴν φορὰν ταύτην ὑπήκουσα αὐτῷ, καὶ διὰ τοῦ ὑγιούς μου βραχίονος, ὅστις εὐτυχῶς ἦν ὁ δεξιός, τὸν ἔσυρα ἐφ' ἑνὸς οὐ πολὺ ἀπέχοντος ἡμῶν λορίσκου· εἶτα τὸν ἐκάθησα ἐπερείδων αὐτὸν εἰς τὸν κορμὸν δένδρου καὶ ἀφελὼν τὸν μανδύαν μου, καί τοι, καθὰ προέφην, τὸ ψῦχος ἦν διαβολικόν, τὸν ἐτύλιξα ἐν αὐτῷ ὡς ἡδυάμην.

Ἄλλ' ἡ νύξ ἐπῆρχετο ἐρεβώδης καὶ ἡ χιών ἐξηκολούθει πίπτουσα. Οἱ τελευταῖοι τῆς μοίρας, οἱ ὀκνηρότεροι, μὴ ἐξαιρουμένης καὶ αὐτῆς τῆς ὀπισθοφυλακῆς, ἅπαντες ἐξηφανίσθησαν!

Δὲν ἤκούετο ἕτερος κρότος εἰμὴ ὁ ἀπομεμακρυσμένος συριγμὸς σφαίρας τινός, ἢ πλησιέστερον ἡμῶν ὁ πένθιμος ὀλοχυγμὸς τῶν λύκων, καταβροχθίζόντων τὰ πτώματα, οἱ γοεροὶ τῶν ψυχοβράγουντων στόνοι καὶ αἱ διακεκομμένοι τῶν πληγωμένων κραυγαί! Ἄγνοῶ καθ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν τί ἐσκεπτόμην· ἀλλὰ γινώσκω ὅτι ἐμνήσθην τεμαχίου τινός προσευχῆς, ἣν ὁ καλὸς ἐφημέριος τοῦ χωρίου μου μὲ εἶχε διδάξει κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν μου. Ἐγονυπέτησα, τὸ ἀπήγγειλα . . . καὶ ἠσθάνθην ἑμαυτὸν ὑγιᾶ καὶ τὴν καρδίαν μου θερματέραν· ἐπανέλαβον δὲ τὴν παραπλεύρωσ τοῦ λοχαγοῦ μου θέσιν καὶ περιέμενα.

Διῆλθε πλέον τοῦ τετάρτου τῆς ὥρας χωρὶς καὶ ἐγὼ νὰ γινώσκω τί περιέμενον, καὶ ἤδη ἠρξάμην κατανοῶν ὅτι πράγματι ἀπεκρυσταλλούμην, ὅτε εἶδον ἀφικνουμένους ἀξιωματικούς τινας τῶν ἡμετέρων. Ἡ καρδία μου ἐπαλλεν ὑπ' ἐλπίδος. Πρὶν δὲ λάβω καιρὸν ν' ἀνοιξῶ τὸ στόμα, εἷς ἐξ αὐτῶν, μικρὸς, περιβεβλημένος διφθέραν, πλησιάζει ἐτοίμως πρὸς με καὶ τύπτων μοι τὸν ὦμον,

— Ἐὶ! μοι λέγει, τί κάμνεις ἐδῶ; Διατί δὲν ἀκολουθεῖς τὴν μοῖραν;

— Ἴδου τί τὸ ἐμποδίσαν με, στρατηγέ μου!

Καὶ τῷ ἐδείκνυον τὸν λοχαγόν μου.

— Ἀληθῶς λέγει, Μεγαλειότατε, προσέθηκεν ἀξιωματικός τις ἐνατενίζων με ἀσκαρδαμυκτί· τὸν ἀναγνωρίζω, εἶδον αὐτὸν ἐν τῇ ἀριστερᾷ τῆς μοίρας πρὸ δύο ὥρων φέροντα ἐπ' ὤμων τὸν λοχαγόν του.

Ταῦτα εἰπόντος τοῦ ἀξιωματικοῦ, ὁ ἕτερος ἀφείλεν ἐκ τοῦ στήθους του ἀστέρα τινὰ ἐπικρεμάμενον καὶ μοι τὸν προσέφερον.

Ἐγὼ ὠχρίασα ὡς μαρμαρίνη τις στήλη· ἔλαβον τὸ παράσημον διὰ χειρὸς τρεμούσης καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἰδικήν του,

— Μεγαλειότατε! τῷ εἶπον, εὐχαριστῶ!

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην δὲν εἶχον οὔτε πείναν, οὔτε δίψαν, οὔτε ψῦχος, οὔτε συντετριμμένον βραχίονα!

— Δαβούστ! ἐπέφερον ὁ αὐτοκράτωρ, στραφεῖς πρὸς τὸν προλαλήσαντα ἀξιωματικόν, κάμετε νὰ μεταφερθῇ ὁ ἄνθρωπος οὗτος καὶ ὁ λοχαγὸς ἂν ἔσωσεν ἐντὸς κεκαλυμμένου φορείου.— Ἐπαναβλεπόμεθα.

Μετὰ μίαν ὥραν εὐρισκόμην ἐν τῷ νοσοκομείῳ μετὰ τοῦ λοχαγοῦ μου.

Ὁ γέρον στρατιώτης εἰσέγητε, καὶ ἔσφερε περίξ τὸ βλέμμα,

ὡσεὶ θέλων ν' ἀναγνώσῃ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν ἀκροατῶν του
τὴν προγεννηθεῖσαν αὐτοῖς ἐκ τῆς διηγήσεώς του ἐντύπωσιν.

— Καὶ ὁ λοχαγὸς τί ἀπέγεινε; Καὶ τὸ παράσημον ποῦ
εἶναι; τὸν ἠρώτησαν.

— Ὁ λοχαγὸς μου τῆς Ῥωσσίας; Εἶναι ὁ νῦν ταγματάρ-
χης τοῦ τάγματος. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ παράσημον, ἰδοὺ ἡ
ταινία του· ἀλλὰ, τέκνα μου, αὐτὸ φέρεται ἐπὶ τοῦ ἱματίου,
ἐνῶ ὁ ἀστὴρ τοῦ Ναπολέοντος φέρεται ἐπὶ τῆς καρδίας! Καὶ
ἐκπορπήσας τὸ ἱμάτιόν του ὁ γέρον Ῥιτζέτης, ἤνοιξε τὸν χι-
τῶνα καὶ ἐπαρουσίασεν ἐπὶ τοῦ στήθους τὸ πολυτίμον ἐνθύμημα,
θρησκευτικῶς διαφυλασσόμενον ἐν μεταξίνῳ βλαντίῳ, ἐξαρ-
τωμένῳ ἀπὸ τοῦ τραχήλου του. (ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ)

Ἐν Κεραλληνίᾳ.

Α. ΛΙΒΑΘΗΝΟΠΟΥΛΟΣ,

ἐπιλοχίας.

ΕΛΕΓΕΙΟΝ

εἰς τὸν τάφον τῶν δύο συνοδευσάντων τοὺς Ἀγγλοὺς
χωροφυλάκων καὶ πεσόντων ἐν τῇ πρώτῃ
συμπλοκῇ.

Ἀπό τιος ἡ δόξα σας σιωπηλῆ ὡς φάσμα

Ἐπὶ τὸν κόσμον ὅλον ἄγνωστος ἀκούω νὰ πλανᾶται,

Καὶ δὲν ἐγράφη διὰ σᾶς μία στροφή... ἐν ἄσμα...

Καὶ τ' ὄνομά σας καὶ αὐτὸ μαζὴ μὲ σᾶς κοιμᾶται!

Ἄγωνισταὶ περίβλεπτοι καὶ μάρτυρες μεγάλοι
Δὲν εἴσθε σεῖς, ὦ ἄσημοι τοῦ Κράτους στρατιῶται!...
Ἡ μνήμη σας ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἴσως καὶ θάλλει,
Αἱ ἐντυπώσεις πλὴν πετοῦν καὶ χάνονται αἱ πρώται.

Ἐπέσατε, τετέλεσται!... παρήλθατ' ἐν τῷ ἄμα,
Καθὼς παρέρχεται τὸ φῶς διάττοντος ἀστέρος.
Κ' ἡ ἱστορία ἂν ποτε ἴστω Ὁρωποῦ τὸ δράμα
Ἄφιερῶση ἐνδακρυς σελίδα τινὰ, μέρος,

Μέρος βεβαίως διὰ σᾶς ἐκεῖ δὲν θὰ ὑπάρχη...
Εἴσθε μικροὶ καὶ ἄσημοι, σᾶς λησμονᾷ ὁ χρόνος,
Διότι εἰς τὴν γῆν ἐδῶ, φεῦ! ἡ τιμὴ δὲν ἄρχει,
Οὐδεὶς δὲ εἶναι ἐξ ὑμῶν ζαπλοῦτου οἴκου γόνος!

ὦ, ναί, γενναῖα θύματα ἡρωϊσμοῦ μεγάλο, ἦ
Ἐπέσατε μαχόμενοι οἱ δύο πρὸς τοσοῦτους...
Κ' ἐν μέσῳ τῆς ἐκπλήξεως, τοῦ παγκοσμίου σάλου,
Σεῖς μόν' ἐλησμονήθητε... ὦ! δὲν σᾶς λέγουν Βρούτους!

ὦ! πόσαι λεπτομέρειαι ἐγράφησαν, ὀπόσαι!
Ἐπὶ τοῦ μαύρου δράματος τοῦ Ὁρωποῦ ἀρτίως,
Κ' ἐνῶ τοσαῦτα ἔγραψαν ἐφημερίδες τόσαι,
Ἡ λήθη, φεῦ! ἐκάλυψε σᾶς μόνους αἰωνίως!

Ὅποταν ἐξ ἡρωϊσμοῦ τὸ στήθός σας ἐσκίρτα,
Κ' ἐπίπετε, φεῦ! θύματα ἡρωϊκῆς ἀμύνης,
ὦ! ἠγνοεῖτε, δυστυχεῖς, ὅτι ὀλίγα μύρτα
Δὲν θὰ ῥιφθῶσι κἂν ἐπὶ τῆς νεκρικῆς σας κλίνης!

'Αλλ' ἂν πάντες ἐσίγησαν οἱ ἄνθρωποι ἐκ πρώτης,
Καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ τάφου σας αἶγλην δὲν βλέπουν πλέον,
'Εγὼ κἂν ὁ συνάδελφος καὶ ὁ συστρατιώτης
Θὰ κλαύσω εἰς τὸν θάνατον στρατιωτῶν γενναίων!

Νὰ κλαύσω . . . ὄχι! δάκρυα ἢ κόνις τῶν δὲν θέλει!
Τὰ δάκρυα δὲν χύγονται εἰς μνήματα ἡρώων,
'Οπόθεν ἐκλαμπρον τὸ φῶς τῆς δόξης ἀνατέλλει,
'Αλλὰ μόνον εἰς μνήματα παρθένων καὶ ἀθῶων!

'Η κόνις σας ἐπιζητεῖ τὴν δάφνην καὶ τὸ κλέος·
Θέλει Πεντέλης μάρμαρον καὶ ὕμνους κ' ἐλεγεία,
Θέλει ν' ἀκούσῃ ἄσματα ψαλλόμενα ἠδέως,
Θέλει τῆς δόξης στέφανον, τιμὰς καὶ μαυσωλεῖα.

Σιγή! . . . σᾶς ἐλησμόνησαν . . . καὶ 'στοῦ νεκροταφείου
'Ερρίφθητε τὸ πέλαγος δύο μικραὶ σταγόνες! . . .
'Αλλοὶ εἰσὶν οἱ ἔνδοξοι υἱοὶ τοῦ μεγαλείου
Καὶ ἄλλους ὀνομάζουσι μὲ θάμβος οἱ αἰῶνες!

'Αλλ' ἂν σᾶς κατεφρόνησεν ὁ κόσμος . . . ἢ πατρίς σας,
Ἐὰν ἐκάλυψεν ὑμᾶς ὁ χοῦς κ' ἡ λήθη ἅμα,
Σᾶς ἐκτιμοῦν καθὼς ἐγὼ ὄλ' οἱ συνάδελφοί σας,
Καὶ ἀλγεινῶς μιμνήσκονται τοῦ Ὁρωποῦ τὸ δρᾶμα!

'Ἐν Κεφαλληνία.

Α. ΔΙΒΑΘΗΝΟΠΟΥΛΟΣ,
ἐπιλοχίας.

Ναυτικὸν πυροβολικὸν τῶν μεγάλων Δυνάμεων.—'Απὸ τῆς παραδοχῆς τῶν θωρηκτῶν πλοίων διὰ τὰς ναυμαχίας τὸ ναυτικὸν πυροβολικὸν ἔκαμε τρομερὰς προόδους καὶ μετεβλήθη οὐσιωδῶς, αὐξήσαν ὑπερβαλλόντως τὴν καταστρεπτικὴν του δύναμιν.

Καὶ ἐν μὲν τῇ Γαλλίᾳ εἰργάσθησαν ν' ἀναπτύξωσι τὸ ἀρχικὸν αὐτῶν σύστημα τῶν ραβδωτῶν πυροβόλων. Αὐξήσαντες τὰς ὀγκᾶς, ἀλλοιώσαντες τὰς ραβδώσεις, παρεδέξαντο σχεδὸν ἀποκλειστικῶς τὸ σύστημα τῆς ὀπισθογεμίσεως. Εἰς τὰ κατώτερα πλοῖα, ὡς καὶ εἰς τὰ πολεμικὰ, ἐγένετο χρῆσις μέχρι πρὸ μικροῦ τοῦ κανονίου τῶν 14 ἑκατ. Οἱ λοιποὶ ὅμως τύποι, οἱ τὴν σήμερον παραδεδεγμένοι εἰς τὸ γαλλικὸν ναυτικόν, εἶναι τὰ κανόνια τῶν 16, τῶν 19 καὶ τῶν 24 ἑκατ. Τὰ τῶν 26 εἶναι διὰ τὰς παραλίας.

'Ἐν δὲ τῇ Ἀγγλίᾳ φαίνεται ὅτι παρεδέξαντο ὀριστικῶς τὰ κανόνια τὰ λεγόμενα de Woolwich, ἅτινα εἶναι ραβδωτὰ, πληροῦμενα ἀπὸ τοῦ στομίου. Τὰ κανόνια τῶν 17 1/2 ἑκατ., τὰ τῶν 20 ἑκατ. καὶ τὰ τῶν 22 1/2 ἑκατ. θέλουσιν ἀποτελεῖ ἐντὸς ὀλίγου ὀλόκληρον τὸν ἐφοπλισμὸν τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου. Τὰ ἐργαστάσια τοῦ Woolwich κατασκευάζουσι προεὶ τηλεβόλα τῶν 25, 27 1/2, καὶ 30 ἑκατ.

'Ἡ Πρωσσία μέχρι τοῦδε ὀλίγιστα κατεσκεύασε τηλεβόλα μεγάλης ὀγκῆς· εἶναι δὲ ταῦτα ραβδωτὰ ὀπισθογεμῆ, ὀγκῆς τῶν 17 καὶ 21 ἑκατ. Τὸ ἐν χρήσει μέταλλον εἶναι ὁ γὰλφ-Κrupp.

'Ἡ Ῥωσικὴ Κυβέρνησις ἀμφιταλαντεύεται περὶ τοῦ ὀριστικοῦ τύπου, ὃν πρόκειται νὰ λάβῃ ὡς βᾶτιν. Ἐδοκίμασε πολλοὺς συνδυασμοὺς μὴ ἐπιτυχόντας, καὶ, ἐπειδὴ ἐπ' οὐδενὶ

λόγῳ θέλει νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν, φροντίζει νὰ καταστήσῃ ἐργοστάσια ἐπὶ τῆς ἰδίας αὐτῆς χώρας.

Ἔτι τὰ λοιπὰ κράτη τῆς Εὐρώπης (Ἀυστρία, Ἰταλία, Ἰσπανία, Σουηδία, Δανία κ.τ.λ.) ἔχουσι συμβάσεις μετὰ τὴν ἀγγλικὴν ἐργοστάσιον, ὅπως τοῖς προμηθεύσῃ κανόνια τοῦ συστήματος Armstrong, βραδωτὰ ὡς τὰ τοῦ Woolwich. Ἐν γένει παρεδέξαντο τὸ σύστημα τοῦτο τῆς προμηθείας λόγῳ οἰκονομίας.

Ἐνῶ ἅπαντα τὰ Εὐρωπαϊκὰ κράτη παρεδέξαντο ἀποκλειστικῶς τὰ βραδωτὰ κανόνια, οἱ Ἀμερικανοὶ φαίνονται θέλοντες νὰ τ' ἀπορρίψωσιν. Ἐπανερχονται εἰς τὰ ἐκ χυτοσιδήρου λεῖτα τηλεβόλα, ἀξάνοντες τὰς δλκὰς εἰς διαστάσεις ὑπερμέτρους· ἐφθασαν δ' ἤδη εἰς 38—50 ἑκατ.

Ἐντεῦθεν παρατηρεῖται ὅτι δὲν ὑπάρχει ἁρμονία ὡς πρὸς τὸν ναυτικὸν ἐφοπλισμὸν εἰς τὰ ἔθνη τῶν Δύο Κόσμων.

* * *

Πῶμα διὰ τὰς ὑπὸ τῶν βλημάτων εἰς τὰ πλοῖα ἀνοιγομένης ὀπᾶς.—Ὁ ὑποπλοίαρχος Gilmore, τοῦ ἀγγλικοῦ ναυτικοῦ, ἐφεύρε πῶμα ἀναπτυσσόμενον, προορισμὸν ἔχον νὰ κλείῃ τὰς ὑπὸ τῶν βλημάτων ἀνοιγομένης εἰς τὰ πλοῖα ὀπᾶς.

Τὸ πῶμα τοῦτο, πρὶν ἢ εἰσελθῆ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ βλήματος ἀνοιχθεῖσαν ὀπῆν, ἔχει τὸ σχῆμα κλειομένου ἀλεξιηλίου (parasol). Ὅταν πρόκηται νὰ ἀθηθῆ πρὸς τὰ ἔξω τοῦ πλοίου, ἀναπτύσσεται διὰ τινος μοχλοῦ καὶ λαμβάνει τότε τὴν μορφήν ἀλεξιηλίου ἀνοικτοῦ, ὅτε καὶ προσκολλᾶται στερεῶς εἰς τὸν τοῖχον τοῦ πλοίου. Ὁ ἐφευρετὴς διαβεβαίωσεν ὅτι, ἐὰν τὸ πῶμα τοῦτο προσκολληθῆ καταλλήλως, τὸ ὕδωρ δὲν εἰσχωρεῖ ἐν τῷ πλοίῳ οὐδὲν ἄλλως· ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει, κατ' ἐλάχιστον καὶ ἀσημάντως. Πῶμα διαμέτρου 0,113, ὅτε εἶναι κλεισμένον, δυνατὸν νὰ κλείσῃ, ἀναπτυσσόμενον, ὀπῆν διαμέτρου 0,45. Εὐκόλως ἐννοεῖται ὅτι τὸ πῶμα τοῦτο δὲν δύναται νὰ τεθῆ ἐν χρήσει ἢ καθ' ἣν περίπτωσιν ὁ τεθωρακισμένος τοῖχος τοῦ πλοίου διαπερασθῆ καθ' ὀλοκληρίαν ὑπὸ τοῦ βλήματος.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΝ Τῷ ΠΡΩΤῷ ΤΟΜῳ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ.

Ἔτι τινὰ περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι στρατιωτικῆς φιλοσοφίας ὑπὸ Β. Ι. Βαλτινοῦ, σελίς 3—12.

Τὸ Βασιλικὸν στέμμα τῆς Οὐγγαρίας, ὑπὸ Ι. Β. Τέλφους, σελίς 13—21.

Περὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἀφειτηρίας πάσης διορθώσεως πραγμάτων, ὑπὸ Ἀχιλλέως Λεβέντη, σελίς 22—33, 41—61.

Ἐισαγωγή τοῦ μαθήματος τῆς πολεμικῆς ἐπιστήμης, ὑπὸ Κ. Α. Π. Μαυρομιχάλη, ὑπολοχαγοῦ τοῦ Πυροβολικοῦ, σελίς 34—40, 62—67.

Μελέται περὶ τῶν κατὰ γῆν δυνάμεων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἐτησίας δαπάνης αὐτῶν, ὑπὸ Β. Ι. Βαλτινοῦ, σελίς 68—80, 81—94, 164—167, 169—205, 258—273.

Σχόλια εἰς τὸ ἐν τῇ ἐφημερίδι «la Grèce» καταχωρισμένον ἄρθρον τοῦ κυρίου Koerber, Ἑλβετοῦ, ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Μ. Φουντουκλή, λοχαγοῦ τῶν γενικῶν ἐπιτελῶν, σελίς 95—112.

Περὶ συστάσεως κεντρικῆς τῶν ὑπαξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ σχολῆς, ὑπὸ Μ. Ἀντώνοβιτς, ὑπολοχαγοῦ τοῦ πυροβολικοῦ, σελίς 113—121.

Σύντομος ἐκθεσις τῆς ἐν Γερμανίᾳ ἐκστρατείας κατὰ τὸ 1866, ἐκ τοῦ γαλλικοῦ ὑπὸ Β. Ι. Βαλτινοῦ, σελίς 122—128, 129—138, 209—221, 225—247.

Ἐπιστολὴ Χ. Σολιώτου, ὑπολοχαγοῦ, τοῦ μηχανικοῦ σελίς 139—147.

Αι κατά τὸν ἱερὸν ἀγῶνα ἔθνικαι ὑποσχέσεις πρὸς τὸν τακτικὸν στρατὸν, ὑπὸ Β. Ι. Βαλτινοῦ, σελίς 147—163.

Ἐπιδρομαὶ τοῦ Ἀμερικανικοῦ ἰππικοῦ ἀμφοτέρων τῶν διαμαχομένων μερῶν κατὰ τοὺς τελευταίους πολέμους, ὑπὸ Νικ. Ἀντώνοβιτς, σελίς 205—208.

Μελέται περὶ τοῦ πεζικοῦ, ὑπὸ Κ. Α. Π. Μαυρομιχάλη, ὑπολοχαγοῦ τοῦ πυροβολικοῦ, σελίς 221—224.

Διδόθῳσις, σελίς 224.

Διαταγὴ ἡμερησία τοῦ πυροβολικοῦ τῆς Ῥωσσίας, ὑπὸ τῆς Α. Υ. τοῦ Μεγάλου Δουκὸς Μιχαήλ, σελίς 247—257.

Μίγμα εὐφλεκτόν διὰ τὰ βελονωτὰ ὄπλα, ὑπὸ Ξ. Λάν-δερερ, σελίς 275.

Ἡ εὐσπλαγχνία ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς τιμῆς (διήγημα γη-ρατοῦ στρατιώτου), ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ ὑπὸ Α. Λιβαθηνοπούλου, ἐπιλοχίου, σελίς 276—282.

Ἐλεγείον ἐπὶ τοῦ τάφου τῶν δύο χωροφυλάκων, τῶν συνοδευσάντων τοὺς Ἀγγλους καὶ πεσόντων ἐν τῇ πρώτῃ συμπλοκῇ, ὑπὸ Α. Λιβαθηνοπούλου, ἐπιλοχίου, σελίς 282—284.

Ποικίλα, σελίς 168, 285—286.